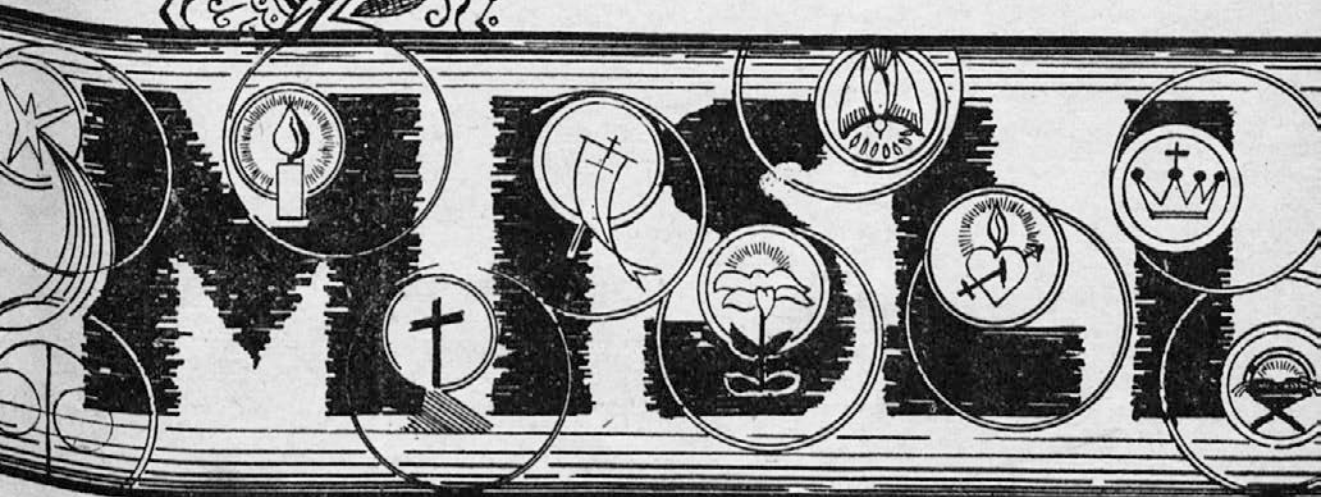

262

Xaver Meibv

LETO VIII

Štev. 2 Februar 1959

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Registered at the G.P.O.
Sydney, for transmission by
post as a periodical.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
Fredbert St., Leichhardt,
Sydney. Tel. WB 1758

ČE SE PRESELITE, sporočite:

Prejšnji naslov

Sedanji naslov

Ime in priimek

KOLENDAR

Februar — Svecan

- ★ 1 N Predpostna
- 2 P Svecnica
- 3 T Blaz
- 4 S Bojana, Andrej
- 5 C Agata
- 6 P Doroteja
- 7 S Romuald
- ★ 8 N 3. Prepostna
- 9 P Apolonija, Ciril
- 10 T Skolastika
- 11 S Pepelnica
- 12 C 7 Ustanovnikov
- 13 P Benigen
- 14 S Valentin
- ★ 15 N Prva Postna
- 16 P Danilo
- 17 T Donat
- 18 S Bernardka
- 19 C Konrad
- 20 P Leon, Kvatre
- 21 S Irena—Kvatre
- ★ 22 N Druga Postna
- 23 P Peter Damjan
- 24 P Matija, apostol
- 25 S Matilda
- 26 C Viktor
- 27 P Gabriel
- 28 S Roman

ZA NAPREDEK LISTA "MISLI"

Kdor ne napreduje, nazaduje.

MISLI so začele izhajati pred
8 leti zgolj tičkane.

Po dveh letih so se pojavile
tiskane na 4 straneh. Kmalu so
se razširile na 8 strani in več.

Potem so opustile trgovske og-
lase, da je več branja.

Z osmim letom so se preoblekle
v revijo s platnicami. Take ima-
te zdaj pred seboj.

Število strani bo odvisno od
plačujočih naročnikov in daro-
valcev v tiskovni SKLAD.

MISLI želijo še napredovati.
Sama želja ni dovolj. Pomagajte!
Urednik in upravnik dela brez-
plačno, tiskarna in drugo pa sta-
ne denar.

★

PRAVILA za NAROČNIKE

1. Naročnina MISLI je en funt na leto in se plačuje v začetku leta vnaprej.
2. Ko ti naročnina poteče in molčiš na pismeno opozrilo uprave, se ne smeš čuditi, ako ti list neha prihajati.
3. Ko se preseliš, ne pozabi TAKOJ poslati upravi novi naslov.
4. Če kak mesec lista ne dobiš, pa ti naročnina še ni potekla, sporoči upravi. Morda je krivda na pošti. Se bo popravilo.
5. Priporočaj list drugim in skušaj dobiti novih naročnikov.
6. Dopisuj! Sporočaj novice iz svojega kraja.
7. Navadi se plačevati naročnino po pošti. Ne odlašaj, češ da boš osebno dal. Tako se zavlačuje brez konca.
8. Po najboljših močeh priloži za tiskovni SKLAD.

LETO VIII.

FEBRUAR 1959.

ŠTEV 2.

PA SE JE ŠE OGLASILA

Kar pove uvod h Koticu na drugem mestu te številke, je bilo že stavljeno, ko je dospelo naslednje pismo. Naj kar ostane, smo pa toliko bolj veseli, da beremo tu nekaj drugega. — Ur.

Spoštovani p. Bernard: —

Pravkar je očka prejel Vaše pismo, tudi meni namenjeno. Odgovarjati Vam hitim kar sama.

Uresničil se je rek, ki pravi: človek obrača, Bog obrne. In tako se je zgodilo, da sem morala poroko za nekaj tednov odložiti, ker je zaročenec zbolel na gripi in angini. Bila sem kljub skrbem vesela, da sem mogla preživeti še en pravi Božič s svojimi domačimi.

Pošiljam Vam nekaj nadaljnjih pesmi, pa jih uporabite, kadar in kakor se Vam zdi. Očka Vam bo pripisal par vrstic, jaz pa kar tu povem, da Vam bo rad poslal kak prispevek za MISLI, jaz se bom pa pridružila še s kako pesmijo ali pravljico.

Ponovno se vsem znancem v Avstraliji iz vsega srca in prav toplo zahvaljujem za vse dobre besede in dejanja, ki ste mi jih pretekla leta izkazali. V novem letu želim vsem kar največ uspeha in božjega blagoslova. Prosim, napišite kje v MISLIH, da iskreno pozdravljam vse, posebno go. Miladinovičevo in njeno družinico, dr. Mikulo, p. Bazilija, vse svoje sorodnike v Sydneyu in Melbourneu, g. Fona in družino v Brisbaneu, v Sydneyu družini Lajovic in Bežjak, gdično Tomšičevo in

Nevin "očka" je pripisal, da so v Trstu izšle Nevine pesmi z naslovom "POD JUŽNIM KRIZEM" in je knjiga že na potu k nam.

Ista pošta je prinesla poročilo iz Argentine, da so odposlali na naš naslov Nevino zbirko črtic: CISTO MALO LJUBEZNI.

Neva je torej še — ali spet? — kar "naša"!

Klakočerjeve, številne prijatelje v Melbourneu, med njimi gdično Rudežovo in g. Opetta, končno Hribarjeve in g. Mačka. Ne zamerite, da naštevam toliko imen — saj bi jih rada še več — podobno je to kakšni "Glasbi po željah", vem. Toda v resnici ne utegnem, da bi vsakemu posebej pisala. Spominjam se pa vseh in z njimi tistih res lepih dni v Avstraliji.

Neva Rudolf

CVETOČE STOPINJE

Veš, tiste cvetoče stopinje,
ko sva smejala se v breg,
so danes se spet razcvetele
in mandelj in češnja sta vzcvela
vsa bela kot sneg.

Zdaj spomni se,
— dahnil je veter —
pošlji en sam mi nasmeh.

Ž E L O D

Dragi, najina pesem trudno drhti.
osušen je želod, kot žalost grenak.
Oblaki so večje. Noč me duši.
Dragi, kruh je kot žgana glina težak.

Tvoja deklica v tuji deželi ihti,
samotne in ozke so moje steze.
A v naju večnosti sreča zori,
ginevajo v soncu ljubezni megle.

S L O V O

Voščili so nama vedrost sreče.
Vem: še dolgo bodo zrlji za nama —
v senco žalostnega slovesa.
Midva bova romala sama.

Sanje so zdaj vse izpolnjene.
Ljubezen kot vzcvela ajda medu.
A sredi zlatega hipa
pomislim na tiste dobre ljudi.

Many Happy Returns!

Dr. Zvonimir Hribar

LETOS DNE. 26. JANUARJA praznuje Avstralija svoj 171. rojstni dan.

Če prav je naš kontinent po svojem nastanku silno star, morda najstarejši, ga je treba šteti med najmlajše po državnosti in članstvu svetovne človeške skupnosti.

Doba 171 let je v zgodovini človeštva zelo kratka, zelo kratka tudi v zgodovini posameznih narodov. Za Avstralijo pa pomeni teh 171 let rojstvo, rast in doraslost v moško dobo.

Ko zgodovinarji proučujejo nastanek in razvoj narodov in držav, imajo redkokdaj tako lahko nalogo, kot prav pri Avstraliji. S prstom takorekoč pokažejo kraj in uro rojstva nove dežele in z njo novega naroda.

V božični številki tega lista nas je g. dr. Mikula opozoril na važnost 26. januarja v letu 1788. Vemo, kako skromen je bil začetek. Kdo je takrat mislil, da bo ta datum postal rojstni dan moderne Avstralije? Kdor bi bil takrat kaj takega zinil, bi ga imeli za utopista in sanjača. In vendar...

Mi sami smo pričë

Danes, po 171 letih, odkar se je prvi beli človek naselil na avstralski obali, od sonca ožgani in komaj poznani, smo tudi mi pričë modernega zgodovinskega čudeža, ki je iz mešanja krvi nešteti narodov ustvaril novo svetovno človeško edinico — Avstralce!

Ko Avstralci gledajo v preteklost, se jim ni treba sramovati tistega bednega začetka. Današnja Avstralija dokazuje, da so bili njeni tvoritelji ljudje trdne in odločne volje, neutrudljivi delavci in ustvarjalci. Le z mnogimi osebnimi žrtvami, ki ji danes ne poznamo več, so mogli upati v trajen uspeh in ga tudi resnično doseči.

Priznanje zaslužijo

Premnogi današnji priseljenci se po prihodu v Avstralijo zlepa ne morejo uživati v nove razmere. Le preradi se spuščajo v nesmiselno kritiziranje tukajšnjih navad in tarnajo nad pomanjkanjem nekaterih ugodnosti, ki so jih poznali v domačem kraju. Toda kdor zna premagati to neumestno nejevoljo, često porojeno zgolj iz bolnega domotožja, pa se rajši vda resnemu razmišljanju, mora priznati marljivost Avstralcev in se ji čuditi. V desetletjih, ko so po raznih krajih Evrope kvečjemu popravili kako državno cesto, napeljali kak vodovod ali pozidali novo šolo, so Avstralci preko vsega kontinenta, ki ni dosti manjši od Evrope, izpeljali ti-

soče milj dolge ceste in zelenice, pozidali milijonska mesta in brez števila naselj, zgradili tovarne in jezove, spremenili ogromne površine neplodne zemlje v rodovitna polja in sadovnjake. Pri vsem tem neutrudnem delu in žrtvovanju je Avstralec ostal človek — ni se spremenil v stroj modernega proletarstva.

Spoštovanje do naravnih in božjih pravic človeka, smisel za blagor poedinca — to so značilne lastnosti Avstralcev kot državnega naroda. Velika bodočnost je pred njimi, čaka jih še ogromen razvoj in napredek. Mi smo hočeš nočeš zdaj del tega naroda. Tudi od nas, od našega sodelovanja, je odvisen razvoj, odvisna bodočnost Avstralije.

Ob 171. rojstnem dnevu kličemo svoji novi domovini: Še na mnoga leta!

Skozi naše oči.

V spomin mi prihaja zgodba iz šole, ki so nam z njo pokazali skušali dopovedati razliko med pesimistom in optimistom — črnoglednim in vedroglednim človekom.

Bila sta dva prijatelja. Ljubila sta naravo in vse, kar je z njo v zvezi. Šla sta na sprehod. Zgledata prekrasno vrtnico. Prvi se skloni, da bi jo utrgal, pa se zbode ob ostrí trn.

“Preklete trnje!”

Skloni se drugi, narahlo poboža cvet vrtnice. “Kako čudovit vonj!”

Preprosta zgodba, vendar tipičen primer, kako različni smo ljudje. Naši odnosi do istih predmetov, oseb, problemov — kako različni so!

Avstralija — taka vrtnica je! Našli smo jo na svoji poti v tujino. Vrtnica — s trnjem! Naši odnosi do nje se razlikujejo po našem značaju. Tudi po izkušnjah, ki smo jih v Avstraliji že doživeli. Nekateri uživajo vonj, drugi preklinjajo trnje...

Če bi človek samo prve poslušal, bi verjel, da se cedi v Avstraliji samo mleko in med — prava Indija Koromandija! Hiše so nam čez noč zrastle iz tal, avtomobile si vsak mesec izmenjamo, delati tu skoraj ni treba... Preklinjevalci trnja vedo povedati o drugi skrajnosti. Avstralski emigrantje smo najbolj nesrečna skupina ljudi, izgubila se bo — če se že ni — na skrajnem koncu sveta, ločena od vse človeške kulture; ni dobrih cest, pivske ure so tesno omejene, pitne vode ne dobiš, poleti se naješ prahu, preden prideš do doma, nevarnost požarov in povodnji je zmerom nad tabo, požrešna Azija preži prav pred našim pragom...

Slika Avstralije ni točna, če zgolj prve poslušaj, v nepravi luči jo predstavljajo drugi. Dežela ima svoje dobre in slabe strani — kakor vsaka pod soncem. Optimist je dovolj ne pozna, pesimist si jo prečrno predstavlja. Realisti moramo biti! Resnica je zmerom v sredi, v skrajnostih je nikoli ne najdeš. Da zadeneš zlato sredo, imej pred seboj vso sliko in celo!

Posebno usodno lahko postane, če si kdo po napačnih virih ustvari sliko o Avstraliji, preden je sam kaj doživel v njej. Kdor pride sem z naprej narejenimi sodbami, se bo težko vživel v resnič-

nost, ki ni ne črna ne bela.

Bilo bi prav zanimivo, če bi naši lj MSLIH objavljali svoje lastne izkušnje, svoje lastne poglede na to deželo: bele in črne, dobre in slabe, vesele in žalostne. Prepričan sem, da bi iz takih objav vsi spoznali: Tudi v Avstraliji so dobri in slabi ljudje, dobre in slabe razmere za človeško življenje in napredek. Prišlo bi na dan, kaj je v tej deželi izrazito "avstralsko" in kaj je obče človeško in zemeljsko. Iz teh objav bi napravili primerne zaključke in bi bolj pravilno oblikovali svoje odnose do dežele in njenih ljudi.

Delo

Limbarski

Polje, kdo te obdeluje
skrbno dolgo vrsto let?
Kdo gredice okopava
in goji na vrtu cvet?

Kdo razpenja bele ceste
skozi trge in vasi?
Delo zida slavna mesta,
božje hrame nam gradi.

Kar nas hrani in pokriva,
vse je dela proizvod.
Trud iz tal zaklade dviga,
spravlja sad in polni sod.

Nič se žuljev ne sramujmo,
saj so nam v ponos in čast.
Delo nam bodočnost kuje,
a v lenobi je propast.

K sliki

Dekle, ki jo kaže gornja slika, je prišla v Avstralijo pred nekaj leti. S seboj je prinesla pionirskega duha. Kupila si je 20 akrov zapuščene zemlje in jo sama obdelala — s pomočjo konjička. Šele, ko je imela svojo farmo v redu, je pogledala po fantih in si enega izbrala. Na ohcet nismo bili vabljeni, ker srečna nevesta ni Slovenska. Brali smo o njej v mesečniku "Good Neighbour" in tam dobili tudi sliko.

K pesmi

Pesem "Delo" uvrščamo na željo naročnika Mihe Brkovca iz Wentworthville. Saj je res prav na tej strani zelo na mestu.

ZGODBA O KSAVERJU MEŠKU

Janko Moder

Priljubljeni pisatelj Franc Ksaver Meško stopa letos v svoje 85. leto življenja. Mohorjeva družba v Celju prav zdaj živo opozarja nanj z izdajanjem Meškovih spisov pod naslovom: Ksaver Meško: Izbrano Delo. Letos ima iziti peta knjiga. Vse te knjige so bogato opremljene tudi z opombami in razlagami. Lahko si mislimo, kako z veseljem segajo rojaki doma po teh knjigah, ki jim bodo zopet odkrile Meška.

V posebni knjigi so pa pri isti knjižni zalogi izšle 1.1957 Meškove "Zgodbe za mladino". Izbral jih je in uredil knjigo Janko Moder. Iz te knjige ponatiskujemo urednikov uvod, ki ga boste tudi rojaki v Avstraliji z užitkom prebrali. Skozi vse leto bomo skušali tudi iz Meška samega objaviti kaj kratkega. — Ur.

ŽE MOJA MAMA JE KOT OTROK z veseljem prebirala Meškovega "Petelina in gosaka" v mohorskem koledarju, za njo sem ga petindvajset let pozneje z veseljem prebiral jaz, za menoj ga že nekaj let drug za drugim z veseljem prebirajo moji otroci in za njimi ga bodo z veseljem prebirali...

Da, tudi vi ste ga že in ga boste, zato vas gotovo zanima povest o pisatelju, ki ga je napisal.

Nekoč — bilo je 28. oktobra 1874 — se je v kmečki družini očetu Antonu Mešku in njegovi ženi Mariji rodil četrti otrok, ki so mu starši dali ime Franček. To se je zgodilo na Štajerskem, v Ključarevcih nad Ormožem, v kraju, ki šteje samo šest hiš, tam, kjer imajo na Kostanju zidanico, v Peklu mlin in v Grmeh vas, dolina pa je tiha, kakor bi jo sam Bog zibal v svojem očetovskem naročju.

Takole je ta Franček, poznejši Franc Ksaver Meško, sam popisal svojo mladost:

"Sončen, pekoč dan sredi poletja. Cesta, hiteča skozi vas kakor širok bel potok, je čez in čez vsa prašna. V toplem prahu sredi nje se valjata majhen fant zagorelih lic, živih, radovednih oči, kodrastih las in velik pes, povsem bel, z dolgo dlako, mehko in prožno kakor volna.

Kar se zasliši zamolkel, nagel peket konjskih kopit. Pes in fant planeta na rob ceste.

Bav, bav! zagrmi Belin in se zažene proti vozu, za vozom. Fant pa stoji kakor vkopan ob strani ceste, gleda, strmi. Iz kočije se nagibata dve dekličji glavici, s širokokrajnimi belimi slamniki zavarovani pred vročim soncem. Kdo ju pač za-

nima, ali pes, ki se v mogočnih skokih poganja za hitečim vozom, ali fant stoječ kakor steber na mestu, strmeč za deklicama kakor za prelepim čudom, ki se je komaj pokazalo pred njim, a že odhaja in beži, da se ne vrne in ne pokaže morda nikoli več.

Tedaj pa prižvižga po cesti sosedov hlapec Tine. Velik je, suh ko trlica in hudoben. Franček se naglo zgane iz sanjarij. Ne mara Tineta. Ne mara ga, a tudi boji se ga. A Tine naglo potegne roko izza hrbtna in vsuje Frančku na kodraste lase polno pest cestnega prahu. Po čelu, v oči, vprašujoče, čudeče se in v skrivnem strahu povzdignjene proti surovemu velikanu, po licih med rahlo odprte ustnice in za odpeto hodno srajco se usipa prah zavzetemu dečku.

Tine se surovo zasmee in veselo žvižgaje odide. Frančku pa je, kakor bi ga bil kdo s težko pestjo udaril naravnost na srce. Vsa svetla radost je v preplašenem srcu nenadoma ugasnila in že tedaj mu je v zbegano dušo padlo tisto grenko vprašanje, ki mu je v poznejših letih tolikokrat kljuvalo v srcu:

"Ali res ni neskaljene sreče na svetu? Je li res slednji kapljici radosti primešan del grenke žalosti, pekočega trpljenja?"

In Franček je rasel, se razvijal. Bili so lepi dnevi, polni mladostne sreče, ko je posedal na pašni s knjigo v roki. Še preden mu je bilo namreč deset let, so mu bile knjige že pravi zaklad.

"Živo se spominjam", pripoveduje sam, "kar gledam nas v duhu, kako smo deževnega nedeljskega popoldneva sedeli vsi domači okrog mize in pslušali starejšega brata Toneta, izvrstnega bralca, ko nam je bral Miklovo Zalo; pslušali smo ga zvesteje in pozorneje kot najlepšo pridigo v cerkvi. Zelo privlačna je bila za nas tudi Staretova Občna zgodovina. Vsi smo jo imeli radi, najrajši stric Kovač. Stric bi pslušal — in tudi jaz — menda vso noč. A je prišla iz kuhinje mati, skrbna gospodinja, in rekla: 'Za nocej bodi dovolj, petrolej je drag'. — In moral brat nehati, mi pa čakati na prihodnji večer. Na pašo sem vzel bolj zanesljivo kakor kos kruha Mohorjev koledar ali večernice. In sem se tako potopil v njih lepoto, da mi je dostikrat kaka belka ali maroga zašla v škodo; nji se je pač sosedova zelena njiva zdela tako lepa kakor meni knjige — vsak po svojem okusu."

(Nadaljevanje pride).

NEMŠKI GLAS IZ ŠVICE

O POLOŽAJU SLOVENSTVA NA KOROŠKEM

Ugledni list DIE NEUE ZUERICHER ZEITUNG v Švici je v eni svojih oktoberskih številkih preteklega leta objavil dolgo razpravo o Slovencih na Koroškem in o nasilnem ponemčevanju ondotne slovenske manjšine. Pod naslovom "EINE SELTENE STIMME" je članek deloma ponatisnil v nemščini celoviki NAŠ TEDNIK—KRONIKA, da pokaže koroškim nemškim zagrizencem, kaj mislijo o njih njihovi lastni bratje onkraj meje. Nekaj izvelečkov iz članka bo tudi nas zanimalo in poučilo.

Švicarski članek prizna, da so pred stoletji Slovenci živeli po vsej Koroški. V teku časa se je severni del ponemčil, sprva se je germanizacija vršila po "naravnem potu", pozneje pa načrtno in nasilno. Kljub vsemu se računa, da je na Koroškem še kakih 60 do 70 tisoč Slovencev, čeprav končnega števila ni mogoče dognati na podlagi uradnega štetja, ki ga navadno vodijo tako, da je "rezultat kar mogoče absurden".

Članek tudi znanega plebiscita iz 1.1920 ne jemlje resno. Obsoja tiste nemške Korošce, ki tedanjim glasovalcem za Jugoslavijo očitajo izdajstvo nad Avstrijo. Pravilno pove, da so bili prav tisti nemški Korošci sami pozneje resnični izdajalci, ko so pod Hitlerjem pljunili na avstrijsko zastavo in se vrgli v naročje nacizmu.

Pod nacizmom, ugotavlja članek dalje, je bilo preganjanje Slovencev skrajno surovo. Njihov jezik je moral iz šol, cerkva in sploh iz javnosti. Nad 350 slovenskih družin so nacisti izselili, preostalim Slovincem je šlo doma za življenje kot "veleizdajalcem". Med vojno in po vojni so Nemci namenoma mešali pojme in kdor se je priznal za Slovenca, je pomenilo toliko, kot da hoče Koroško odtrgati od Avstrije in jo dati Jugoslaviji. Tako početje od strani Nemcev ni moglo ostati brez vpliva na slovensko zavest in odločnost. Zato ni čudno, da se danes od vseh 70.000 koroških Slovencev le še kakih 20.000 upa odločno povedati, da so Slovenci.

Odpadle in napol odpadle Slovence poznajo Nemci pod imenom "Vindišarji". Ta izraz, pravi članek, ima ne samo nekaj zaničljiv prizvok, ampak je tudi zgodovinsko čisto napačen, zakaj pred stoletji je bilo nemško ime za vse Slovane — Vendi, kar tistikrat ni pomenilo nič nečastnega. Slovenci pa svoje odpadnike titulirajo z "nemčurji" — "das heisst Deutchtuemler", ugotavlja članek.

Nekateri Nemci bi radi napravili iz "Vindišarjev" poseben narod, ki nima s slovenskim nič opraviti. To je velika neumnost, pravi članek, zakaj koroška slovenščina se od pismene ne razlikuje

nič bolj kot na primer isterska ali štajerska.

In čemu očitati koroškim Slovincem jugoslovanski iredentizem? Resnica je ta, da se le kakih 5% koroških Slovencev ogreva za Jugoslavijo, kakoršna je danes. Celo tisti levičarski Slovenci, ki so organizirani pod vodstvom dr. Zwitterja, ne uganjajo iredentizma, ampak se zavzemajo za jezikovne pravice in čuvajo kulturno dediščino Slovencev v deželi. Belgrad je sicer dolgo izjavljal, da hoče Koroško anektirati, čeprav mednarodni položaj ni bil za to kar nič ugoden. Toda ko je leta 1955 prišlo do državne pogodbe in jo je tudi Jugoslavija podpisala, o kaki iredenti med koroškimi Slovenci tudi s te strani ne more biti več govora.

Po vsem tem, zaključuje švicarski članek, nimajo koroški Nemci prav nobenega pravičnega izgovora za gonjo proti slovenščini, ki prav zdaj divja po deželi. Napadi na slovenske ustanove, posebno šole, so tako nečedni, da morajo izzvati odpor med Slovenci na Koroškem samem, pa tudi povsod drugod, kjer Slovenci žive. Končno mora ta strupena gonja tudi Belgrad ponovno izzvati in kaj lahko pride do napetih odnošajev med dvema sosednjima državama, ki sta po vsem videzu imeli že nekaj let svojo medsebojnost kar lepo urejeno...

Dober nauk avstrijskim zagrizencem iz Švice — koliko bo zalegel — ?

Po 37 letih je lani obiskala "Kranjska Micka" iz Amerike brata Jakoba na Žirovskem vrhu v Poljanski dolini. Koš bolj "paše" Jakobu kot Micki, se zdi.

STRPNOST IN VERA

P. B. A.

(Nadaljevanje.)

GOSPA SE JE BREZ POTREBE ODKAŠLJALA, se postavila v namišljeno govorniško pozo in z močnim poudarkom spregovorila:

"Tista knjiga, draga mi gospoda, knjiga z naslovom: ZNANOST IN VERA, je mene usposobila, da znam vsak stavek sv. pisma znanstveno preiskati, razčleniti, presoditi in — zavreči..."

Prenehala je, in zmagoslavno zapičila pogled v župnika in profesorja, ki sta resnično iznenadena skoraj brez sape tiho obsedela. Čez hip je nadaljevala:

"Da ne bomo šele stikali za primernim besedilom v sv. pismu, ki bi ponazorilo mojo izjavo, ostanimo kar pri besedah, ki smo jih že toliko mrevarili: Bog bo izpljunil iz svojih ust tistega, ki ni ne gorak ne mrzel, ampak mlačen..."

Župnik je vprašujoče strmel v gospo, profesor se je presedel in naveličano zamahnil z roko. Gospa je hitela dalje:

"Nič se ne razburjaj, dragec, hočem samo pomagati tvoji znanosti, da boš z njo lažje opravičil svojo nevero. Uporabila bom bogoslovno in svetno znanost, čudil se boš, kako obe skupaj kot dobri sestrici z roko v roki dokazujeta, da je vsaka trditev o izpljunjenju iz božjih ust silno neznanstvena, vseskozi proti našemu razumu, zato docela pogrešena".

Spet je počakala, da bi videla učinek svojih besed. Poslušalca sta ostala mirna kot kipa.

"Bogoslovna znanost uči, da je Bog zgolj duh. Svetna znanost ve povedati, da duh nima telesa, torej tudi se poedinih telesnih delov. To se pravi, Bog nima ust, zato tudi pljuvati ne more. Ko torej sv. pismo trdi o Bogu nekaj, kar sploh biti ne more, ko trdi, da Bog pljuje, je to očitna zmeta. Z drugo besedo, sv. pismo pripoveduje velik nesmisel, zato je edino znanstveno, da rečemo: Boga ni, zato je tudi vera vanj gola nespamet."

Spet je obstala. Poslušalcema se je začelo svetlikati, kam govornica meri. Župnik je nehote nepremišljeno zinil:

"Presneta ženska!"

Profesor je nekoliko v zadregi, vendar dobrovoljno dodal:

"Zna, zna, kaj ne? Čisto vas bo posekala, ljubi moj župnik!"

Vsem je šlo na smeh. Toda preden je mogla spet pasti kaka šaljiva, se je gospa v hipu zresnila in povzdignila glas:

"Bodimo resni, draga gospoda! Vidim, da sta me razumela. Ti, profesor, zdaj mi povej, kako se

reče tistemu početju, kadar v svojem govorjenju človeške lastnosti prenašamo na Boga. Katera dolga beseda iz tujega jezika je tu na mestu?"

Profesor se je spet presedel in bilo je videti, da se ne počuti preveč prijetno. Zazehal je in se udaril po ustih.

"Ista beseda se uporablja za prenašanje človeških lastnosti na živalski svet", je župnik pokimal gospe.

Gospa je vztrajala, da besedo pove profesor. Spet je zazehal, se udaril po ustih in kakor iz dolgega časa rekel:

"No, da ne bo gospa profesorica napisala slab red ubogemu učenčku, naj se zgodi. Tista beseda je an-tro-po-mor-fi-zem."

"Dobro si povedal. Gospod župnik, vi pa besedo razložite, ker jaz res ne znam grščine."

"Antropos po grško je človek, morfizem pa — recimo: oblikovanje. Torej bi beseda pomenila: Oblikovanje Boga po človeških lastnostih. Morda še bolje: počlovečevanje."

"Tudi vi ste dobro povedali. Rada priznam, da se mi še sanjalo ni, kaj je antropomorfizem, dokler nisem brala one knjige. Beseda je razložena pod črto, saj se spominjata?"

Spogledala sta se in obema se je pojavil nasmešek na licih.

"No, tudi dobro. Vama je bila beseda že od poprej znana, zato menda nista niti opazila razlage pod črto. Meni je bilo to važno. Toda pojdimo dalje. Neumnost je tudi govoriti o tem, da je Bogu nekaj gorko, nekaj drugega mrzlo, nekaj tretjega mlačno. Bog ne čuti ne vročine ne mraza. Ko pa govorimo o njem s človeškim jezikom, moramo govoriti tako, da nas poslušalec razume. Božjega jezika ne znamo, govorimo s človeškim. Uporabljamo lastnosti, ki jih jemljemo od ljudi in prenašamo na Boga. Takih antropomorfizmov v sv. pismu kar mrgoli. In ko se razni profesorji lotijo s takozvano znanstveno bistrostjo razčlenjevati besedilo sv. pisma, seveda lahko samozavestno trdijo, da nasprotuje znanosti — in seveda tudi obratno. O, kaj lahko je najti nasprotja in protirečja, če nočeš upoštevati, da sveto pismo piše za ljudi, ne morda za angele ali celo za samega Boga."

Profesor si še vedno ni dal blizu. Zgovornost gospe, ki je bila njegova žena, mu je prav ugajala. Pomežiknil je župniku:

"Kaj, če me ta ne bo spreobrnila, je resnično po meni!"

Župnik je ostal resen.

"Gospa, ko ste že pri tem, pa nama nakažite še kak antropomorfizem v sv. pismu."

"Joh, kolikor jih hočete! Bog je rekel, beremo tam. Kako bo kaj rekel, ko nima ne jezika ne grla! Bog je počival, to tudi beremo. Čemu bi počival, ko se utruditi ne more! Prav enako je treba razumeti pripovedovanje sv. pisma, da je Bog ustvaril svet s človekom vred v šestih dneh. Povedano je v podobi, ki jo vsak še tako preprost bralec lahko razume. Pisatelju je šlo za nauk, da svet ni sam od sebe in da je ukazano sedmi dan posvečevati z molitvijo in počitkom. Kdor hoče iz načina, kako je Mozes te reči napisal, dokazovati, da si znanost in sv. pismo nasprotujeta, dela prav isto, kar sem poprej jaz nalašč naredila. Pobila sem pred vama trditev sv. pisma s svojim lastnim razumom in znanostjo, ki pravi, da Bog ne more pljuniti, ker nima ust in..."

"Da bi jih tudi ti ne imela!" ji je še zmerom dobrovoljno vzel besedo profesor. "Nehaj že, nehaj,

če ne se bom vsak hip spremenil v pljunek iz tvojih znanstvenih ust."

Vstal je in stopil po sobi. Še mu je bilo do tega, da se pogovor ne zasuče v preveliko resnobo. Njegovi naravi se je najbolj prilagala nagajiva šaljivost. Pa mu le ni ostala zadnja beseda. Gospa mu je zabrusila:

"Tega se par nikar ne boj, moj ljubi možiček. Sem se naučila od tebe tiste toliko proslavljane — strp-no-sti..."

Župnika je kar vrglo na noge. Spet mu je ušel vzклик, zdaj dosti bolj upravičen kot prvič:

"Presneta ženska!"

"Vidva pa — presneta učenjaka!" gospa ni ostala dolžna.

Veliko so se smejali in se poslovili židane volje.

"Moja duša je pila kraški teran", so bile zadnje besede gospe.

(Se nadaljuje.)

ZAHVALA SLOVENSКИH SESTER V CELOVCU —

IN PROŠNJA.

Dragi bratje in sestre!

Z največjim veseljem Vam javljamo, da sme prejele Vaše darove za našo kapelo v znesku £ 39-14-6. Darovalcem se iz vsega srca zahvaljujemo. Naj Vam v novem letu Bog obilno povrne s svojim blagoslovom pri vsem Vašem delu in naporih.

Nismo še pri koncu s skrbmi za kapelo. Potrebna ni samo sestram, še vse bolj za njim poverjeno mladino in za vse rojake, ki pridejo v Celovec od blizu ali od daleč.

V kapeli prav zdaj polagajo tla, to je v prvih dneh decembra. Neprestano se čuje udarjanje kladiv in drugega orodja. Hvala Bogu za milo jesen, snega še nismo imeli, pa si ga tudi ne želimo vse do Božiča. Če Bog da, bomo mogli v kapeli praznovati Rojstvo Gospodovo.

Seveda ne bo še vse, kakor želimo. Za prvo silo pa bo. Če nas dobrotniki ne zapustite, bomo polagoma še marsikaj zboljšale. Vsi bi si želeli res lepo kapelo, vendar se obotavljamo z nabavljanjem nadaljnjih predmetov — saj boste uganili, zakaj... O, ko bi ne bilo še za nazaj toliko težkih računov! Računi, računi, ti so naše skrbi.

Ne boste zamerili, dragi rojaki onkraj velikega oceana, če svoji iskreni zahvali dodenemo novo prošnjo: Še se nas kaj spomnite. Saj ne prosimo samo Vas v Avstraliji, tudi od drugod je prišla pomoč, vsem tem dobrotnikom se imamo zahvaliti, da smo se sploh upale lotiti dela. Je pa vse tako drago. Tudi tukajšnji rojaki svoj delež prispevajo,

pa imajo toliko lastnih potreb. Po pravici bi pričakovale kaj vladne podpore, pa saj veste, kako neugoden je položaj za nas v tej deželi, ni treba razlagati. Zato pa tembolj upamo na popolno razumevanje in velikodušno pomoč bratov in sester po svetu, ki vas vaša lastna nemila usoda usposablja, da ne morete preslišati naših klicev, da se jim ne bi dejansko odzvali.

Iskreno želimo, da bi vaš dar prinašal stoternih sadov. S to željo v srcu vam voščimo bogato blagoslovljen Božič in kar najbolj srečno novo leto. Za vsak dar, ki ga boste še prispevali, vnaprej najlepša hvala po Mariji, fatimski Kraljici.

Sestra Ervina Flego, provincialka

PRIPIS UR. — Od zadnje objave je prišel dar £ 5-0-0 iz Melbourn brez imena in naslova. Iskren Bog plačaj. Prav tako hvaležno bodo sprejeti nadaljnji darovi.

O P O Z O R I L O !

Vsi prispevki, dopisi in objave za naslednjo številko morajo biti v urednikovh rokah najkasneje 15. dne prejšnjega meseca. To velja za vse mesece v letu.

MISLI v sedanji obliki dajo tiskarni dosti več dela, zato potrebuje tudi dosti več časa, da je list pripravljen za pošto. Še enkrat: urednik mora zaključiti svoje delo že sredi meseca, zato pohitite s svojimi prispevki vsak mesec!

"STARI GREHI" NA MELBURNŠKEM ODRU

Marjan Oppelt

PREMIERA TE VESELOIGRE, ki smo jo imeli priložnost gledati v nedeljo 14. dec., je zelo razveseljiv dogodek v kulturnem udejstvovanju melbourških Slovencev. Dokazala je dvoje: prvič, da imamo med seboj nekaj resnično nadarjenih in požrtvovalnih ljudi, ki so nas — s podporo kluba — še in še voljni razveseliti z odersko vprizoritvijo; drugič, da je med rojaki dovolj živega zanimanja za oder in znajo ceniti trud in delo, ki sta s tem zvezana.

Proti vsemu pričakovanju se je kljub lepemu vremenu zbralo v dvorani veliko število gledalcev. Izbira dvorane je bila prav posrečena: akustika najboljša, oder prostoren, oprema in scenarij, delo g. akad. slikarja F. Benka, čeprav preprost, nam je točno ponazoril jedilnico starega samca v Pragi prejšnjega stoletja.

V vsem tem, kot tudi v odlični izbiri kosti-

nervozen, pozneje se je znašel in postal čisto samosvoji. Glas: zelo dober, mimika: primerna.

Srečko Košir, ki je igral polkovnika Kučero, je poglavje zase. Med njim in med ostalimi igralci se pokaže taka razlika, da človeka kar jezi. Želel bi, da bi bili vsi približno na isti višini. Ne moremo zahtevati, da bi se poklicni igralec "potuhnili" in nalašč igral slabše kot mu narekuje vloga. Toda — ali bi ne bilo bolje, če bi se Srečko za nekaj časa posvetil samo režiji in bi sčasoma izučil nove moči, ki bi nekoč bile tudi njemu kos? Kaj pravite?

E. Zdražil nam je v osebi tovarnarja Novaka pokazal, kako se more mlad človek pod vodstvom večje roke živeti v vlogo stare osebe. Glas je imel dober, tudi mimika ni kaj reči.

Erna Mračkova, ki jo je podala E. Zdražilo-va, se nam je prikazala prav tako, kot si jo je

mov (Krupička izvzet) se je spoznala mojsterska roka poklicnega igralca in režiserja Srečka Koširja. Po mojem mnenju mu je uspelo, da je z veliko potrpežljivostjo in vajo dvignil svojo dramsko skupino v nadporečnost in v eno najboljših amaterskih skupin, kar sem jih kdaj poznal. Upam, da se klub in in rojaki tega zavedajo in bodo dali v bodočnosti tukajšnjemu odru največjo pozornost.

Kritika je zaželeno, smo slišali. Pa naj je pride skromna merica!

L. Pirnat je kot konzul Zapotocky odigral svojo vlogo brez pege. Sprva se mi je zdel malce

zamislil avtor komedije: mlado, lepo vzgojeno, včasih sramežljivo, pa tudi odlično praktično. Zdražilova je od lanske prireditve zelo napredovala. Želim ji še mnogo uspeha.

Tinki Verbičevi se je v vlogi stare služkinje takoj poznalo, da ima za seboj nekaj oderske izkušnje. Razločen glas, čista izgovarjava in dobra mimika — z eno besedo: njena Katra je nad vsako kritiko. Kvečjemu bi pripomnil, da je parkrat preveč živo poskočila — namreč za od dela utrujeno ženico.

Poleg navedenih je bila skupina mladih ljudi, ki smo jih prvič, pa upam, da ne zadnjič, videli

na odru. Kovačič se je v vlogi Kupičke prav dobro odrezal v prerekanju s Katro in izvabila sta publiki dosti veselja in smeha. Vendar bo moral drugič glasneje govoriti in kar moč razločno. Tudi je imel prekratko obleko, to pa ne gre na njegov račun.

Isto velja za Molanovo. Saj njena vloga vdove je bila zelo dobra, ne morem pa reči, da dovršena. Bolj mora paziti na glas, pa bolj sitna in pedantna bi morala biti, da bi se je vsak hišni gospodar zares ustrašil.

Hišni gospodar se je pa prav gotovo ustrašil Mohorčičeve v vlogi ne več mlade vdove. Njena

NADALJNI DAROVI ZA TISKOVNI SKLAD

Po £ 4-0-0: Janez Klinar, dr. S. Madirazza;

Po £ 3-0-0: Ludvik Dekleva

Po £ 2-10-0: Franc Vrabc, Slovenski tercet v Sydneyu

Po £ 2-0-0: Tone Gržina, Heda Stanojkovič, Stanko Šušteršič, Zlatko Verbič;

Po £ 1-0-0: I. Jenček, Nada Mrsnik, Marija Ivančič, R. Gregorič, D. Lajovic, Cv. Falež, N. Krajc, I. Legiša, V. Erzetič, Marija Ratko, Jos. Kovačič, Marija Urbas, I. Kovačič, M. Dragar, J. Štolfa, dr. M. Colja, Iva Drčar, St. Vatovec, Ana Pramer, M. Mali, A. Persič, F. Bresnik, I. Gerbec, Maria Kos, St. Šajnovič, J. Klavora, J. Kočar, G. Jug, I. Plesničar, M. Hrovat, Ana Kapoun, K. Tinta, Jos. Stemberger, F. Lukan, Al. Tominec, I. Slavec, Rose Oder;

Po £ 0-10-0: M. Skurnik, I. Hozjan, Fel. Kovačič, Fred. Lešnik, Al. Obreza, Jos. Težak, Franca Arhar, Ed. Polajnar, St. Smerdelj, A. Bogovič, Sl. Fabjan, Aleks. Jeglič, A. Bavdek, H. Lavrenčič, Jos. Pangre, Maria Slak, Marica Tavčar, Jos. Obreza, Fr. Omers, dr. Zv. Hribar, Sonja Fon, Francka Anžin, Ign. Ahlin, Jaka Tomšič, Fr. Mahnič, Jos. Žabar, I. Žic, Rada Bubnič, Olga Kovačič, Jos. Krajnc, Rafaela Bernes, Jos. Simon, Al. Mihič.

Prelepa hvala vsem in Bog obilno povrni! Enako hvaležno bomo sprejemali nadaljnje darove.

Č. g. dr. Ivan Mikula

je v pričujoči številki med "pogrešanimi". Pred odhodom proti zapadu je za gotovo obljubil, da pošlje svoj prispevek pravočasno, pa mu je menda zgorel tam v vročini 113 stopinj. Če ni mož tudi sam zgorel — Bog ne daj! — ga upamo spet srečati v marčni številki. — Ur.

mimika je bila prav dobra.

Ne smem pozabiti odlične šepetalke F. Anžinove. Igralci so bili zelo zadovoljni z njo, bila je različna in glasna, pa vendar tako tiha, da v dvorani nihče ni vedel zanjo.

Publika je bila igralcem iskreno hvaležna, to je tudi dokazala z obilnim ploskanjem ob odprtem odru. Posrečen je bil zaključni zahvalni govor in pa noviteta, da se je vsak igralec predstavil ne zgolj s poklonom, ampak je zraven povedal značilno vrstico iz svoje vloge.

Kako popularen je med nami naš režiser, smo tudi imeli priložnost na novo videti. Da ste slišali aplavz v dvorani, ko so mu hvaležni igralci poklonili cvetlični šopek! Zato je pa tudi govoril iz srca v srce, ko je v jedernatih besedah poudaril pomen odra za nas v tujini. Opozoril je na razliko med mrtvo besedo v knjigi in živo na odru.

To razliko smo ob vprizoritvi "Starih grehov" sami doživeli, zato kličemo Srečku in njegovi dramski skupini: Najlepša hvala in — pogumno naprej!

NEW CASTLE N.S.W. NEW CASTLE

Slovensko društvo

vabi na

PREDPUSTNO ZABAVO

v soboto 31. jan. 1959

ANZAC Hall, Hamilton

Pripeljite prijatelje in znance
Rezervacije in pojasnila:

Anton Podgorelec, 113 Tudor St.,
Hamilton, Tel: MA 4088. — Odbor

Naročite se na prelepi nabožni list

A V E M A R I A

Prihaja iz Amerike — Z.D.A.

Naročnina na leto £ 1-10-0

Naročnike sprejema uprava MISLI

P. Bazilij Tipka

★ Kaj se bomo pa danes pomenili? Božič je za nami in polnočnica, ki je privabila toliko rojakov, da je bila naša melbournska cerkvena nabito polna in je polovica ljudi ostalo zunaj. Vse je odmevalo od petja božičnih pesmi. Tudi spovedi je bilo veliko. Nas je res lepa skupina v Melbourneu in vesel sem, da se ne bojimo pokazati, da smo **katoliški Slovenci**. — Na sveti dan so imeli mašo tudi adelaidski Slovenci kot moja druga največja skupina. Od daleč prihajam mednje, pa sem zato bolj zadovoljen, če se mojega obiska zares poslužijo.

★ Čim sem se naslednji dan vrnil v Melbourne, me je že na letališču klical zvočnik k telefonu. Tako sem zvedel za žalostno novico, da se je pet naših fantov težko ponesrečilo na poti v Bonegillo, kamor so odšli iz Melbournea po polnočnici. Vrglo jih je s ceste nekako štiri milje pred Wangaratto, da so treščili v drevo. Voznik in lastnik avtomobila, Jože Živič, je bil na mestu mrtev, ostale so težko ranjene odpeljali v wangarattsko bolnišnico, kjer sem jih obiskal v ponedeljek po božiču. Samo z Ivanom Deželakom sva se lahko pomenila, ostali trije (Mirko Krušič, Mirko Juršak in Branko Gangl) so bili še v nezavesti. Nad njimi je zdravnik takrat še obupaval, zdaj pa je njihovo stanje že precej boljše. Ivana Deželaka in Mirka Krušiča so 10. januarja prepeljali v bolnišnico v Geelong, Branka Gangla pa 11. januarja v Footscray, da je bliže doma (Moonee Ponds-u). Četrti pride v kratkem v Melbourne.

★ Fantje so tu brez svojcev, občudoval pa sem njihovi "mamici", pri katerih so stanovali. Dva sta bila pri ge. Mesarjevi, dva pa v Geelongu pri ge. Pobežinovi. Obe sta skrbeli zanje kot za svoje, obe sta hoteli z mano v Wangaratto, kar sem rad storil. Sami sta prosili zdravnika, naj fante čimprej dal prepeljati bliže domu, da bi jih mogli redno obiskovati in jim nositi priboljške. Vidite, tisti fantje, ki hočete biti na "svoje"! V primeru nesreče je le dobro, če si član slovenske družine, tako rekoč doma. V potrebi te ne bodo zapustili. Vsem štirim fantom želimo skorajšnje in popolno okrevanje. Rojake pa prosim zanje denarne pomoči. Melbournski in geelonski klub z veseljem sprejemata darove.

★ Pokojni Jože Živič, ki je avto vozil in bil na mestu mrtev, je bil edini sin Živičeve družine v Trebčah pri Bistrici ob Sotli. Rojen je bil v marcu 1936. V Avstraliji je bil komaj nekaj nad eno leto. Žal ga je — kakor toliko drugih — premotil avto in mu vzel mlado življenje. Jože je bil vesele narave in med sovrstniki kaj priljubljen. Po-

kojninkovo truplo sem dal prepeljati iz Wangaratte v Melbourne, kjer smo se zbrali okrog njegove krste k maši zadušnici v cerkvi sv. Mihaela, North Melbourne, (dne 30. decembra), nato pa ga pokopali na slovenskem pokopališču v Keiloru. Za pogrebne stroške je nabiral geelongski slovenski klub, v imenu melbournškega kluba pa France Janežič.

★ Še en pogreb smo imeli na keilorsko pokopališče, molili pa za dušico nismo nič, ker molitve ne potrebuje. Pokopali smo malo Zdenko, prvorojenko družinice Karla Knapa in Franciške r. Priland (St. Albans), ki je dne 1. januarja takoj ob rojstvu odšla med angelčke.

★ Med melbournškimi Slovenci sem zvedel tudi za tragično smrt rojaka Cirila Dujmoviča, 33 let starega fanta iz Ostrovice (fara Brezovica), Slovensko Primorje. Bil je zaposlen v Tumutu, N.S.W. V novembru preteklega leta se je smrtno ponesrečil s svojim avtomobilom pri Mansfieldu, Victoria. Več mi o nesreči ni znano. Vsem sorodnikom naših pokojnih iskreno sožalje!

★ Tiskarski škrt je v moji zadnji "tipkariji" napravil svoje. Poleg manjših tiskarskih napak, ki sem jih zasledil (Franceta Grla med poročenci je n. pr. zapisal za Brilja), je hotel zmešati tudi moj nedeljski spored. V Morwell ne morem priti vsako tretjo nedeljo v mesecu, ampak smo se domenili za vsako tretjo nedeljo drugega meseca, začenši s februarjem. Toliko v vednost gippslandskim Slovincem.

★ Kaj pa krsti? Tri punčke in trije fantje. V Malvernu je bil dne 13. decembra krščen EVGENIJ RADOVAN, prvorojenec družine Antona BUCKOVIC in Marije r. Tominc. Naslednji dan pa je bil krst v Geelongu: IVANA STANKOTA je dobila družinica Ivana NADOHA in Antonije r. Počkaj. Družinica Albina KOCJANČIČ in Kristine r. Kocjančič je dobila MARGARITO KRISTINO, katero je občila krstna voda dne 3. januarja v Hawthornu. Dne 10. januarja pa dva krsta: v North Fitzroyu JANA LOREN in družini Petra MUKAVEC in Vere r. Škrjanec, v Essendonu pa JOŠKO, prvorojenec družinice Alojzija VUČKO in Alojzije r. Mlinar. Za božični dan pa je v Adelaidi družina Jožefa KUTOŠA in Elizabete r. Ohman dobila še eno kristjančko: ZINKA smo ji dali ime. — Vsem malčkom in seveda starešem naše čestitke!

★ Zdjaj pa moram ustreči še tistim, ki radovedno iščejo, kdo je stopil pred oltar.

Vsi sveti, Fitzroy, dne 18. decembra: Branko BIŠČAN (po rodu Hrvat iz Selnice in Angela BRENČIČ iz Podlipe pri Vrhniki. — Sv. Janez,

(Dalje na str. 14.)

Pismo iz Rima

(Nadaljevanje)

Časnikarji in časopisi

NIČ NOVEGA NE BO, ČE ZAPISEM: Časnikarji in poročevalski fotografi spadajo med najbolj brezobzirne ljudi. Priznajmo pa tudi, da so med najbolj pogumnimi. Kaj vse bodo žrtvovali na lovu za novicam in slikami! To sem vedel že poprej, ni bilo treba za to reč priti v Rim. Saj sem po raznih cerkvah po svetu videl fotografe že v vseh mogočih kotih in koticah, če izvzamem tabernakelj. Glavno jim je, da najdejo najugodnejši "kot" za sliko, na vse druge obzire pozabijo.

Lahko si mislite, kaj so ti ljudje počeli v Rimu ob pogrebu prejšnjega in kronanju sedanjega papeža...

Rimski časopisi so naznanili papeževo smrt 16 ur preden je res umrl. So pač imeli že davno vse pripravljeno, pa so preveč pohiteli z objavo. Večernik MEMENTO SERA je prinesel celo zadnje papeževe besede — 16 ur prezgodaj. Kako je prišlo do tega? Eden najbolj podjetnih poročevalcev se je bil dogovoril z nekom v Castel Gandolfo, da bo odprl neko okno v hipu papeževe smrti. Poročevalec je pazil na tisto okno in res — odprlo se je! Toda odprl ga je nekdo drug, ki ni vedel za dogovor, je hotel le sobo prezračiti. Časopisi so izšli in bili v razprodaji dobro uro, preden jih je — policija zaplenila...

Znani črni in beli dim med konklavom — kakšen križ za poročevalce in napovedovalce na radiu! Le kdo se je izmislil v davnih časih ta dim, ki napravi tako preglavic? Po mojem opazovanju belega dima ob papeževi izvolitvi sploh ni. Razlika je v tem, da ob izvolitvi pride na dan prav malo dima, da ga komaj vidiš. Ob neuspešnih volitvah ga je pa dosti in je gost. Ko se je v nedeljo zjutraj prvič pokadilo, je bil dim najprej bel, potem siv, nazadnje črn. Mnoge je zapeljal, da so že mislili: Imamo papeža! Tudi ob poznejših zažiganjih je bilo tako. Vatikanski list Osservatore Romano je razložil, da je treba paziti na količino dima, ne na barvo. Kljub temu so časopisi v torek zvečer, ko je bil papež končno res izvoljen, prinesli velike napise: B E L I D I M! Trde butice! Pouk vatikanskega lista ni nič zalegel. "Belega dima" se drže kot verske dogme. Jaz pa lahko pričam, da je bil "beli dim" približno tako bel kot moja duhovniška obleka. Bilo ga je pa silno malo.

Po smrti prejšnjega papeža in do izvolitve no-

vega so laški časopisi pisali o zadevi tako, kot da je ednina reč, ki bo zanimala kardinale v konklavu — laška politika! Kardinale so klasificirali po skupinah: toliko je desničarjev, toliko levičarjev, drugi so v centru. Brali smo tudi o "pacelliancih" in "montiniancih". Zopet drugi so jih razdelili po zavodih, kjer so nekoč študirali. Tudi smo "zvedeli", kateri kardinal, če bo izvoljen, bo nastavljal za državnega tajnika Montinija in kateri Tardinija. Vse drugo so časnikarji "uredili" za nas, samo papeža nam niso izvolili, toliko poguma le niso imeli.

Nekaj časa te ta poročila zanimajo. Saj prihajajo — po trditvi časopisov — iz kar najbolj zanesljivih virov, iz ust visokih osebnosti v Vatikanu, iz zaupnega kroga tega in tega kardinala, sploh od merodajnih osebnosti. Ko pa prebereš nekaj "ekskluzivnih in najzaupnejših" novic, se začneš smejeti, saj vidiš, da kričeč naslov pove nekaj povsem drugega kot članek pod njim.

Tudi po ovinkih — nič!

Po začetku konklava se je mlatenje po časopisih nekoliko poglobilo. Časnikarji so se menda bali, da bi si ljudje kaj zapomnili, če bi le še "prerokovali". Pa bi lahko prišlo vse drugače. Kar so ljudje brali nekaj dni poprej, je pa bilo že vse pozabljeno. Tudi tajnost, ki vlada v konklavu, ni dovolila, da bi še privlekli na dan kakšno "merodajno osebnost" in bi njene najbolj nedolžne besede razlagali in razglabljali na dolgo in široko.

Koliko v resnici izveš iz "bližine kakega kardinala", sem imel priložnost opazovati po obnašanju svojega nadškofa, to je torontskega kardinala McGuigana. Pred konklavom in po njem smo bili večkrat skupaj. Če si še tako "naokoli" skušal kaj izvabiti iz njega, kaj in kako misli — nič! Med večerjo, preden se je umaknil v konklave, je govoril z nami o vsem mogočem, samo o tem ne, kar nas je najbolj zanimalo. Po večerji se je celo vrgel v "bridge" in se delal, kakor da nima na svetu drugega posla. Potem je odšel — v konklave. Po izvolitvi spet — popolna sfiga. Preizkušali smo ga na vse načine, tudi najbolj indirektnim vprašanjem se je samo smejal. Mislili smo, da bomo vsaj iz načina njegovega smeha kaj uganili, pa tudi v tem smo se varali.

Naša radovednost torej ni našla niti mrvice zadoščenja. Prišlo pa je zadoščenje po drugi poti. To je bilo takoj naslednjo nedeljo, ko nas je kardinal povabil s seboj k avdienci — obisku — pri novem papežu. To je bilo 2. novembra, pet dni po izvolitvi. Izreden doživljaj!

(Konec sledi)

KRIZEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Albury. — Ob pregledovanju in branju božične številke MISLI sem se zamislila. Koliko dobrih ljudi je prispevalo s svojim peresom, da je list tako bogat in zanimiv! Okoli dva tucata imen sem naštel, se mi zdi, ta je napisal več, oni manj, pa vsak prispevek po svoje pripomore k celoti. Ne bom omenjala poedinih imen, saj ste jih sami videli. Poleg lista samega mi je tudi neko privatno pismo od znane gospe, ki se tako redno oglašča v MISLIH, odprlo oči, da sem spregledala, kako nehvaležna sem jaz sama in drugi z menoj, da uživamo pesmi in članke v MISLIH, pa jih jemljemo kar tako "for granted". Ne pride nam na misel, da bi napisali nekaj vrstic v priznanje in zahvalo. Veliko člankov je zares duhovitih in poučnih, pa nismo nič dosti hvaležni zanje. Vem, da nihče ne piše sebi v čast in slavo, vsi pišejo iz želje, da bi bili sorojakom v korist, pouk in razmišljanje, zraven pa tudi za razvedrilo. Namenila sem se sama, pa še druge pozivljam, naj včasih kadar naletijo na dober članek ali pesmico, naj se ne sramujejo napisati kakšno vrstico priznanja. Prepričana sem, da bi take vrstice v MISLIH bile kakor blagodejni dež na plodna polja, ki bo potem rodilo več in več lepih sadov v korist vsem Slovincem v Avstraliji. Naj ob koncu vendar napišem lepe pozdrave g. Pavli in g. Hribarju, pa vsem drugim, ki se trudite za napredek lista MISLI. — **Ivanka Študent.**

Cabramatta: — Moram povedati zase in za svojo družino, kaj nas je najbolj ganilo ob letošnjem božiču. Na sveti dan zvečer smo poslušali na radiu voščila narodnostnih duhovnikov v mnogih jezikih. Mislili smo si, morda bo tudi kaj v hrvatskem jeziku, pa smo čakali. Ali kako nam je bilo pri srcu, ko smo še prej zaslišali milo slovensko besedo, takoj nato pa slovensko potrkavanje in božično pesem! Prav je bilo rečeno: Čeprav smo se zmerom držali, kar so nas naučili starši in cerkveni učitelji, smo nazunaj res že doma in potem v tujini zelo pogrešali take požične pestrosti, kot je bilo rečeno po radiu. Silno prijetno smo se počutili, ko nam je tista kratka minuta prinesla po zraku košček domačnosti pristno slovenskega božiča. Med vsemi voščili predstavnikov raznih narodov je bilo slovensko v resnici najlepše. Vsa naša družina se najlepše zahvaljuje za srečo, da smo slišali prelepe besede voščila s potrkavanjem in božično pesmijo. — **Ignac Kotnik.**

VICTORIA

Yea: — Dobili smo novo božično ploščo, ki je bila naznanjena v MISLIH v adventu. Moramo reči, da je zelo lepa in smo prav veseli, da se kaj takega dobi. Moja žena se je izrazila tako: Še so po svetu idealni ljudje, ki se žrtvujejo za kaj lepega in dobrega! Zares, glasovi take plošče nam privabijo v spomin domovino in mladost. Pomagajo, nam, da starih navad in šeg ne zavržemo tako kmalu, čeprav smo daleč od nekdanjih krajev in časov. Ako v tujini prehitro prekinemo s tradicijo svoje preteklosti, se nam lahko zgodi, da bo iz nas nastalo nekaj, kar ni ne tič ne miš. Zato prav lepa hvala vsem, ki so nam omislili ploščo in nam poslali v hišo nekaj hipov prav našega božičevanja. — **L.M. Martin.**

Wodonga. — Že kar lepo vrsto leto nam prihaja redno v hišo list MISLI in zmerom ga z veseljem čitamo. Razume se, da ga hočemo imeti še znanaprej, posebno še zdaj, ko je postal tako lep. Prilagam naročnino in dar za sklad, oberfem pa jaz in vsa moja družina iz srca želimo, da bi imeli pri listu v bodoče še več in več uspeha. S prisrčnim pozdravom, Vaš rojak **Kristjan Tinta.**

Dookie: — Ob novem letu sem si zaželel slovenske družbe, zato sem jo mahnil v Melbourne. Prišel sem kar prav. Prejel sem povabilo na domači praznik k Zdražilovim. Njihova Evelina, ki je splošno znana kot odlična igralka in požrtvovalna delavka na kulturnem polju, je praznovala 21. rojstni dan. Pa prav na novo leto! Tako res nima velikih težav pri štetju let. Na praznovanju nas je bilo kakih 30, slovenska kluba v Melbourneu in Geelongu sta bila lepo zastopana. Ješetova Rajko in Mitja sta nam pridno vlekla harmoniko. Verjetno sem ta večer slišal prav vse domače polke in nešteto narodnih pesmi. Da ste slišali samo Zdražilovo Lilijano, ki je še kar majhna, pa poje za dve veliki. O njej moram povedati še nekaj prav posebnega. Naredila nam je vsem skupaj tudi govor. Takole: Gospe in gospodje, za svoj denar sem si kupila hranilnik in vsi ste naprošeni, da položite vanj svoj dar za Slovenski dom v Melbourneu. S temi besedami je bil govor končan, Lilijana je pa stopila okoli in ni si dala počitka, dokler ni vsak od nas nekaj daroval. Koliko je nabrala; bi najbolje vedel povedati g. Lavko, jaz samo dodam, da nam Bog daj več takih Lilijan. Zdražilovim vse najboljše! — **Jože Maček.**

St. Albans. — Dne 3. jan. je popeljal naš rojak prof. Marko Zitterschlager svojo ljubko neve-

sto pred oltar župne cerkve. Svatovanje je bilo lepo in pristrčno, res vredno dobrih ljudi. Spominjalo je na svatbe v domovini, kakor pravijo verzji: Bilo je vse veselo, se pelo in vrtelo, vso dobro hvalo želo. Vsa čast in priznanje staršem našega ženina! Zgledno in v krščanskem smislu so spravili sina na samostojno pot. Mladima zakoncema vse najboljše in obilno mero božjega blagoslova!
— **Cvetko Kovač.**

SOUTH AUSTRALIA

Glenelg. — Pošiljam prav lep pozdrav ge. Plutovi v Brisbane. Zmerom sem vesela in rada berem, kadar kaj napiše za MISLI. V domovini sva si bili blizu, le kak kilometer daljave je bilo med nama. Tukaj pa sama ne vem, koliko kilometrov je. Kadar pa kaj napiše v MISLI, se mi zdi, da je spet blizu mene. Zato le še večkrat kaj in še enkrat prav lep pozdrav. — **Marta Jakša.**

Wynbring: — Zahvaljujemo se za poslane knjige, najbolj pa naš Tonček za katekizem in Fatimske pastirčke. Zelo rad ogleduje zanimive slike in pazljivo poslušajo, kadar mu beremo in razlagamo. Slik se ne more nagledati. Prav zadovoljni smo tudi z Ave Maria Koledarjem. Drugače nam gre še kar približno dobro, samo tako sami smo, le Avstralce in Madžare imamo v bližini. Težko je z jezikom. Posebno nerodno je pri kupovanju potrebščin za življenje. Tukaj nam vlak pripelje hrano po enkrat na teden, tako v samotni smo. Zdravje še nekam drži, tudi vročina še ni prehuda. Hudo nam je, ko ne moremo sikamor k sv. maši, ko smo zmerom tako radi hodili. Upajmo, da se s časom tudi z nami kaj prevrže in pridemo v bližino cerkve in morda tudi našega naroda. Prav lep pozdrav od nas vseh, posebno od Tončka. — **Družina Iskra.**

Adelaide. — (Zakasnelo). Tukajšnji rojaki so imeli po slovenski službi božji v novembru občni zbor svojega Slovenskega kluba. Obenem smo se spet enkrat nekoliko pomenili. Dr. Stane Frank se je v svojem nagovoru spomnil pokojnega Aleksandra Žaklja, ki mu je bil klub tako pri srcu in je bil ves vnet za bodoči Slovenski dom v Adelaidi. Pri volitvah so ponovno postavili za predsednika Danila Kreševiča, za blagajnika Astona Jesenka. Podpredsednik Mario Paluza je nov, tako tudi tajnik Silvo Rošker. Nadzorni odbor je ostal nespremenjen: Ign. Ahlin, Alojzij Povhe in Boris Knežević. Novi naslov kluba je: 29 Ford St., Ottawa Rosewater. Ko smo na enem mojih prvih obiskov v Adelaidi ustanavljali klub, sem se skoraj bal, da bo mrtvorojeno dete. Težko se zganemo Slovenci za kaj resnega, težko. No, pa je klub le ostal pri življenju, čeprav začetnih težav še ni premagal. Priredil je lepo vrsto zabav. To je nekaj. Želeti

bi bilo, da bi mislili tudi na kako odersko prireditel in na ustanovitev lastnega pevskega zbora. Pogum velja! — **P. Bazilij.**

Radium Hill. — Zelo so me razveselile božične MISLI. Vsi članki so pohvale vredni, posebno pa rad berem tipkanje p. Bazilija. Tako po domače piše. Naj bi čim več napisal, nikoli se ne bom naveličal brati njegovih vrstic. Pozdrav vsem od rojaka iz Brezovice pri Domžalah. — **Stane Cerar.**

QUEENSLAND

Injune. — Dragi urednik MISLI! Moram Vam napisati par vrstic. Morda jih ne boste prav veseli, pa tudi ne žalostni, saj pomota lahko vsak naredi. Tukaj zelo radi čitamo MISLI, samo to sem opazil, da ste v božični številki napravili dve pomoti. Štefanovanje v Sydneyu je bilo napovedano za soboto, pa v resnici je bilo v petek. Bil sem nekaj dni v Sydneyu in sem mislil priti na Štefanovanje, pa je bilo prepozno. Pomota v MISLIH je razbila moj cilj. To mi je zelo težko. Druga pomota je ta, da je nekdo v MISLIH umrl že leta 1959, ko je bilo v resnici komaj 1958. No, ta pomota ni tako huda, saj verjetno ne bo zameril, ko ste ga pustili eno leto delj živeti. Prve pomote pa ne morem pozabiti. Vas pozdravlja **John Jenko.**

DRUŠTVO "PLANINKA", Brisbane, SPOROČA

Dragi člani in prijatelji: —

Po želji odbora, da bi bilo društveno delo bolj živahno, bomo imeli v letu 1959 več družabnih večerov. Vršili se bodo v navadnih društvenih prostorih: B.A.F.S. Hall, George St., City. Dvorana je rezervirana in zabave se bodo vršile takole:

Predpustna: 7. februarja

povelikonočna: 4. aprila

majska: 30. maja

zimska: 27. junija

razstavna: 8. avgusta (takrat bo pri nas "Exhibitlon")

pomladne: 5. septembra, 3. IN 31. oktobra, 28. novembra

SILVESTROVANJE: 31. decembra

Tako se je zavzel za stvar sedanji odbor. Če bi pa novi odbor, ki bo izvoljen na občnem zboru v maju, kaj drugače ukrenil, bo pravočasno objavljeno. Osebnost vabila se ne bodo razpošiljala za vsako zabavo, kvečjemu za dve skupaj.

Odbor se obenem s to objavo prav lepo zahvaljuje članstvu in prijateljem za vzorno sodelovanje in se še nadalje priporoča. Bodimo složni pri delu za kulturni napredek slovenstva v novi domovini! Iskren pozdrav in vse dobro vsem rojakom pošilja

"Planinka" v Brisbanu

TIPKA (dalje s str. 10).

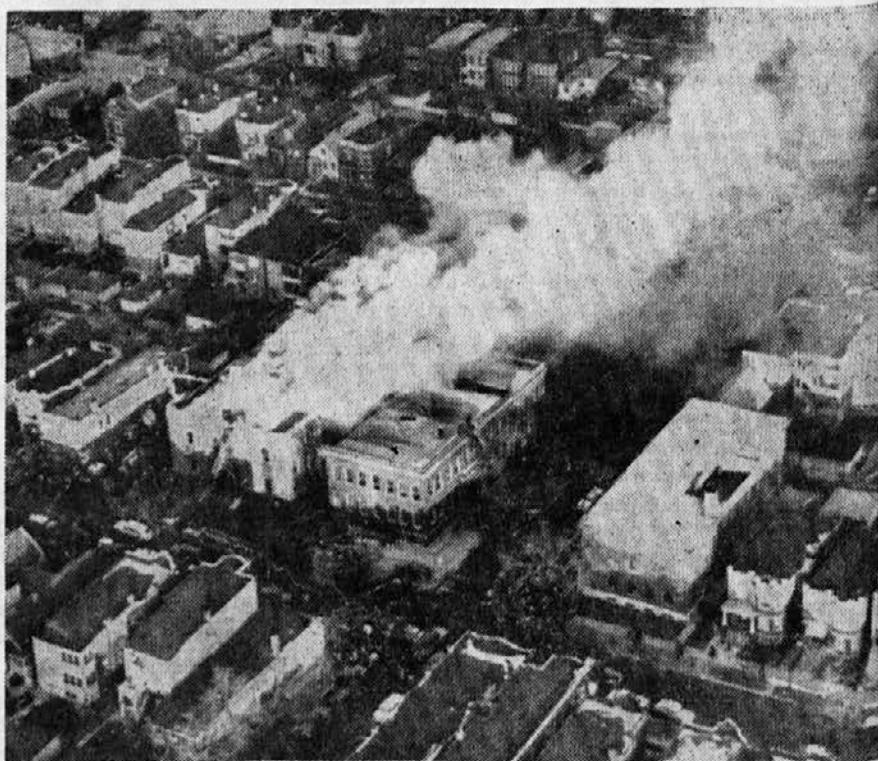
East Melbourne, dne 20. decembra: Rafael ŠABEC in Jožica GRL, oba iz fare Trnje, Slovensko Primorje. — Sv. Peter, Epping, dne 27. decembra: Ivan BARBIŠ in Ljudmila LENARČIČ; Ivan je iz knežške fare, Ljubmila pa iz Zagorja. — Istega dne v cerkvi Sv. Jakoba, North Richmond: Bruno GENTILE (doma iz fare Deskle, Slovensko Primorje) in Ivanka STROSAR (iz Trnovega pri Gorici) — Tretja poroka istega dne pa je bila pri sv. Janezu v West Footscrayu: Jožef LIPOLD (doma iz fare Rodik, Slov. Primorje) in Anica GRŽELJ (fara Hrušica, Slov. Primorje). — Še zadnji dan leta sta ujela za svojo poroko Wolfgang ROEDER (po rodu Nemeč) in Nives Ana BOLE iz naše znane tržaške družine. Stopila sta pred oltar cerkve sv. Pavla v Coburgu. — Iz Morwella sta dospela na poroko v Melbourne (Sacred Heart Church, Carlton) dne 3. januarja Boris SPERNE in Vanda BOLE, ki je nedavno dospela iz domovine za svojim zaročencem. Oba sta doma iz Tomaja, Slovensko Primorje. — Dne 10. januarja pa je spet videla slovenski par cerkev sv. Ivane Arške v Brightonu: Franc FRANK (doma iz Prema) in Elizabeta DOLES (doma iz Senožec) sta zadnja do danes pisana v moji poročni knjigi.

Omeniti mi je še eno poroko, za katero sem zve-

del in ki je vršila dne 13. decembra v farni cerkvi v Kew: Filip HORVAT (po rodu Hrvat) je popeljal pred oltar Anico BUBNIČ, doma iz Slov. Primorja.

Vsem naštetim parom: Obilo sreče v življenju! ★ Da ne bodo med mojim tipkanjem same resne, moram sporočiti še eno "novico". Zvedel sem jo v državnih gozdovih v Nangwarry, S.A., kjer se ustavljam na poti v Adelaide med našimi rojaki: da imam namreč "počen vrat". Triletni Pahorjev Jožek jo je iztuhtal. Mamo je spraševal, kdaj pride spet "tisti v črnem, ki ima počen vrat". Sprva ni razumela, koga misli. Končno pa je le prišla — name. Jošku ni šlo v račune, da bi kdo nosil okrog vratu "belo obvezo" brez vzroka. Nekaj mora biti narobe s patrovim vratom: počil je in zdaj ga mora zavezovati, da mu glavo drži pokonci... Ej, otroci me dostikrat spravijo v vmeh. Ta o mojem "počenem vratu" je bila ena najboljših, kar sem jih doslej slišal. Veš Joško, ko boš malo dorastel, boš srečal malo preveč takih, ki imajo "vrat zavezan". Morda boš še ti enkrat nosil takole obvezo in bodo drugi spraševali mamice, zakaj imaš "počen vrat". — Bo treba začeti res misliti tudi na vzgojo duhovniških poklicev med našo mladino. Starši, ali kaj molite v ta namen za svoje otroke? (Konec na str. 19)

Slika kaže gorečo katoliško šolo v Chicagi. Požar se je tako naglo širil, da je v ognju izgubilo življene 87 otrok in tri nune učiteljice. Katastrofo je povečalo še dejstvo, da je nekdo dal ognjegašcem napačen naslov...

KNJIGA, KI SE JI GODI KRIVICA

Pavla Miladinovič

ČE BI KNJIGA, KI JO IMAM v mislih, nosila gornji naslov — seveda to ni mogoče — bi že za voljo nenavadnega naslova zbudila veliko pozornost in bi je ne bilo treba tolikokrat ponovno priporočati za nakup. Opažam, da je to ponovno priporočanje na dnevnem redu zlasti pri nas v Avstraliji, kjer se zdi, da smo željni samo lahkega čtiva. Gre nam pri tem v prvi vrsti za zabavo in odmor, na potrebo nadaljnega izobražanja in samovzgoje neradi mislimo.

V mislih imam ob teh svojih besedah pomembno knjigo z naslovom:

Dr. Ivan Ahčin: Sociologija...

To knjigo bi si morali nabaviti in študirati vsi, ki jim je kaj do razumevanja tako pogosto rabljene besede: socialen, socialnost itd. Pogosto je slišati med nami to besedo, njen pomen je večini le prav površno znan. Ta knjiga nas seznanja s pomenom socialnosti, poleg tega nam pa pokaže, kako je mogoče izobrazbo v socialnih vedah praktično izkoristiti v vsakdanjem življenju za zboljšanje medsebojnih odnosov v ožji in širši javnosti.

Trije zvezki Ahčinove Sociologije obsegajo 1141 strani. Prvi del (292 strani) razlaga pomen in zgodovino sociologije ali družabne vede. Podaja nam s krščanskega vidika podroben nauk o človeku, njegovem pomenu, njegovih pravicah in dolžnostih v družbi. Po mojem mnenju je še prav posebno važno zadnje poglavje, pa tudi zanimivo: o ljubezni. Pojasni nam pojem ljubezni, pa tudi vrste ljubezni in njene namene. O vsem tem navadno prav malo vemo.

V prvem delu druge knjige je podan značaj, pomen in vpliv družine v družabnem življenju ljudi. Nadalje nam razloži nastanek raznih družabnih uredb, pojem naroda, njega pomen v državi, njegovo veličino v svetovni skupnosti. Seznanimo se z razliko med nacionalizmom in patriotizmom, ki brez študija tudi ni vsakemu jasna, vendar bi se je morali prav mi bolj zavdati.

Veliko vzgojno vrednost imajo v drugi knjigi poglavja o zakonu: odnosi med možem in ženo, kakšni bi morali biti, na kakšni podlagi naj se sklepa zakonska zveza itd. Ta poglavja naj bi resno študiral vsakdo, ki misli na zakonski stan, pa tudi tisti pari, ki se jim že sklenjen zakon morda maže.

V tretji knjigi (465 strani), ki je nedaljevanje 2. dela II. knjige, beremo o pravicah in dolžnostih države do naroda, o mednarodni družbi, o

odnosih med Cerkvijo in državo, o katoličanstvu, humanizmu, marksizmu, kapitalizmu, fašizmu, imperializmu, individualizmu, židovstvu, klerikalizmu, socializmu, strankarstvu itd. O vsem tem dobimo ob paznem branju teh poglavij jasne pojme, ko jih drugače pogosto mešamo in mečemo bolj ali manj v en sam koš.

V resnici: ni dovolj reči, da bi to knjigo moral vsakdo imeti na policah svoje domače knjižnice, morala bi ležati na pisalni mizi v pisarnah naših društev in tudi domov. Teško si je misliti javnega delavca v naši skupnosti, kako more kaj prida doseči brez izobrazbe, ki jo nudi ta knjiga s tako preprosto besedo. Le preradi si domišljujemo, da že vse vemo, ko se spuščamo v javnost, bodisi z govorjeno ali pisano besedo. Marsikdo bi zardel, če bi svoje dosedanje početje presojal v luči Ahčinove Sociologije.

Brez najmanjšega pretiravanja rečem: Toliko modrosti in poučnega je v tej knjigi, da bo vsakdo našel v njej dovolj koristnega, pa naj že bo samec ali družinski poglavar. Dr. Ahčin je v svoje neprecenljivo delo vložil mnogo let resnega študija, požrtvovalnega dela in ljubezni do svojega naroda in soljudi sploh. Ponosni smo lahko, da je to delo rodila naša emigracija — tudi naši nasprotniki ga ne bodo mogli prezreti.

Tisti, ki težite po dosegi resnih ciljev v življenju, se boste s čtivom te knjige primerno izobrazili in vzgojili, prenesli pridobljeno znanje na potomce in prav gotovo se bo v bodočem rodu pokazal obilen sad iz semen, ki bodo vzkliła iz tega veličastnega in nesmrtnega dela dr. Ahčina. Zato ponovim: Ahčinovi knjigi se godi velika krivica, če je ne pokupimo in ne proučujemo. Še bolj krivični pa smo do samih sebe, če se ne zmenimo za tako koristno branje!

PRIDITE, MOLIMO!

Razen na 1. postno nedeljo, ko bo romanje v Katoombo, bomo molili križev pot vsako nedeljo do velike noči ob 4. pop. v St. Francis cerkvi, Paddington.

Vsi najlepše vabljeni!

Izpod Triglava

HRASTOV LES je v Jugoslaviji predrag, da bi ga uporabljali za prage na železniških progah. Začeli so izdelovati prage iz betona. Izdelovalci trdijo, da bo to prav tako dobro, mnogi pa ne verjamejo. Treba je počakati in videti, kako bo.

NASADI HMELJA na Dolenjskem — začeli so z njimi zlasti na Krškem polju — so se po poročilih prav dobro obnesli. Prihodnje leto mislijo še več sveta tam okoli odkazati nasadam hmelja.

V. KRANJU ustanavljajo čebelarški muzej. V njem bodo shranili in razstavljali različne predmete, ki ponazorjujejo razvoj slovenskega čebelarstva. Za muzej so odločili mesto Kranj, ker je prav Gorenjska najbolj znana kot gojiteljica čebel.

V ŠT. VIDU nad Ljubljano so znane Škofove zavode spremenili v tehnično vojno akademijo. Letos so že maturirali prvi oficirji. Nekaj časa so zavode uporabljali za ječo. Sv. Stanislav, ki je bil nekoč patron zavodu, je moral odstopiti svoje mesto — Borisu Kidriču. Na kratko se namreč zdaj imenuje poslopje: Vojašnica Borisa Kidriča...

V TRSTU je ameriška dobrodelna organizacija katoličanov, znana pod imenom N.C.W.C. praznovala desetletnico svojega delovanja v tem mestu. Za to priložnost je izdala brošuro tudi v slovenskem jeziku. V 10 letih je razdelila med ljudi samo blaga v vrednosti blizu 5 milijonov. Njenih dobrot so bili deležni tudi tisoči slovenskih beguncev, ki niso prejeli samo podpore v blagu, ampak tudi pomoč za preselitev čez morje.

LJUBLJANSKI RADIO je ob smrti papeža Pija XII. imel posebno oddajo, posvečeno pokojniku. Kat. Glas v Gorici piše, da je poročevalec "seveda očitil papežu vse, kar ni res". Tudi o "Primorskem listu," ki izhaja na Tržaškem, pravi isti list, da je sprva pisal še kar dostojno o pokojnem papežu, pozneje pa "postajal bolj in bolj prostaški in nizkoten. Ker ni našel resničnih očitkov, se je zatekel k že tisočkrat pogretim in zavrženim očitkom". Taka je bila pač komanda iz komunističnih central.

NA GORIŠKEM pohaja v tekočem šolskem letu slovenske šol esamo 550 otrok. V prejšnjem šolskem letu jih je bilo še 614. Nekatere slovenske šole so prenehale, ker ni bilo dovolj otrok. Najbolj se pozna padec slovenskih otrok po šolah v Gorici, Podgori in Sovodnjah. To žalostno dejstvo pripisujejo slovenskim staršem, ki nimajo toliko narodne zavesti, da bi pošiljali otroke v slovensko šolo.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE v Ljubljani je v

resnih finančnih težavah. Vlada je namreč prenesla skrb za gledališče iz svojega proračuna na ljubljansko občino. Ta pa nima denarja in finančna podpora gledališču je menda kar izhiral. Bati se je, da bo tudi ljubljansko gledališče stopilo na pot proti koncu, kakor se je zgodilo z gledališči v Kranju, Kopru in Ptuj. Tudi v teh krajih je skrb za gledališče prevzel krajevno ljudski odbor. Podpora je usahnila, z njo so usahnili — gledališča.

V GORICI prirejajo Kulturne večere, kot bremo o njih v poročilih iz Argentine. Na tretjem kulturnem večeru v Gorici je predaval g. Vinko Zaletel iz Koroške o slovenskem romanju v Lurd. Besedo je oživiljal s kazavjem filma, ki ga je bil posnel ob romanju v Lurd.

BOGOSLOVNO SEMENIŠČE v Ljubljani šteje letos okrog 80 bogoslovcev. Pripadajo trem škofijam: ljubljanski, mariborski in goriški. Preteklo jesen je na novo vstopilo 19 duhovniških kandidatov. Študije so raztegnjene na celih 6 let, po petem letniku postanejo duhovniki. Šestletni študij je potreben pač zato, ker prihajajo bogoslovci v semenišče največ iz realnih gimnazij, ki ne dajo primerne podlage za bogoslovni študij, seveda med drugim tudi latinščine ne. Pa je vendar še toliko idealnih fantov med dijaki, da semenišče na ostane prazno...

VESTNIK

SLOVENSKE IZSELJENSKE ZVEZE

206 Ave. de la Courone, Bruxelles, Belgique

Prva številka šapirografiranega lističa z gornjim naslovom je izšla v oktobru 1958 v Nemčiji za celokupno slovensko izseljenstvo. V naslednjem objavljamo o tem nekaj poročil iz Zvezinega VESTNIKA, nato pa pismo dr. Kreka, ki smo ga prejeli nekaj tednov za VESTNIKOM. — Ur.

Ustanovitev.

Dne 4. avgusta 1958 so v Nemčiji blizu Frankfurt na svojem sestanku slovenski duhovniki iz zapadne Evrope sklenili po več letih pripravljalega dela ustanoviti "Slovensko Izseljensko Zvezo", ki naj prevzame vse cilje bivše "Družbe sv. Rafaela" ter jo dopolni in usovrši v novih prilikah.

Zato vabimo vsa društva, organizacije, ustanove in podjetja, da pristopite k Slovenski Izseljenski Zvezi.

Za predsednika SIZ je bil izvoljen g. Ignacij Kunstelj, slov. duhovnik v Angliji, za tajnika g. Vinko Žakelj, slov. duhovnik v Belgiji. Dokler ne bo urejena pisarna, bo tajnikov naslov: Rue de la Paix 16, Liege, Belgique.

Dr. Krek piše

Izseljenstvo je del narodnega socialnega skrbstva. Tisti del sinov in hčera naroda, ki morajo po svetu v tujino iskati kruha, so gotovo skupina, ki ji mora narodno občestvo vsaj v neki meri pomagati, kakor mora občestvo poskrbeti za bolnišnice, bolnike in ponesrečence. V vseh razmerah je ta potreba. Slovenija je prenaseljena in vedno smo imeli izseljensko vprašanje. Sedaj pa, ko imamo to nesrečo, da je Slovenija pod komunistično diktaturo, in da živi naš narod neposredno ob železni zavesi, ki deli Evropo, je izseljensko vprašanje posebno pereče in važno. Poleg krušne, gospodarske emigracije imamo, menda prvič v zgodovini, politično emigracijo. To niso samo ljudje, ki so izšli iz domovine v letu 1945, ampak tudi velika večina kasnejših izseljencev, ki so zapustili domovino zato, ker so prepričani, da tam vladajo razmere, ki so škodljive za njihov duhovni in tvarni napredek. Do te strašne mere škodljive, da je človek prisiljen zapustiti dom. Politične emigracije je sicer vedno manj, toda dokler bo nad domovino vladala diktatura, smo vedno v neposredni nevarnosti, da njene nezonsne odredbe povzročijo nove valove politične emigracije.

Gospodarska emigracija, ljudje, ki gredo z doma začasno ali za vse življenje radi iskanja boljšega kruha, je reden pojav v gospodarsko pa-

sivnih deželah, tudi v Sloveniji. Državna uprava bi morala spremljati te ljudi in ščititi njihove pravice vsaj dokler ostanejo državljani. Nikdar pa javna zaščita izseljenstva ne zadostuje. Vedno je potrebna še pomoč cerkvenih in zasebnih organizacij. Prav posebno pa v sedanjem našem slučaju, ko je državna pomoč vezana samo na eno skupino političnih prijateljev državnega režima, ko komunistični sistem hoče imeti tudi izseljenstvo v svoji službi, ko je vsaka državna ustanova postojanka komunistične politične mreže.

Izseljeni Slovenci smo torej nujno navezani na samopomoč. Izseljenska Zveza naj nas druži v ta namen. Čim dalj bomo ločeni od domovine, tem bolj bo nujno, da bo Izseljenska Zveza delala in nastopala v imenu Slovencev, ki žive v svobodnem svetu.

Zelo težke naloge so se lotili ustanovitelji Izseljenske Zveze, težke, potrebne in važne. Le požrtvovalno sodelovanje naselbin naših po vseh kontinentih, bo omogočilo uspeh Izseljenske Zveze. Prispevajmo, sodelujmo, pomagajmo!

Dr. Miha Krek

NOVI ODBOR Slov. društva, Sydney

Na občnem zboru, ki je zboroval v soboto 17. januarja s sicer nezadovoljivim številom članstva, drugače pa resno in dostojno, je bil s tajnim glasovanjem izvoljen naslednji odbor:

Predsednik: Janez Perko, podpreds.: Karl Dolenc in Lojze Sevnik, tajnica: Vlasta Cergol, blagajnik: Marijan Kovač, za kulturo: Tončka Vodopivec, za socialno pomoč: Dr. I. Mikula, gospodar: Mitja Kušar.

Nadzorniki: Niko Kraje, Milivoj Lajovic, Marija Kovačič.

SYDNEY! N.S.W. SYDNEY!

Slov. društvo vas vabi

na

VELIKO MAŠKERADO

na pustno nedeljo 8. febr.

MACCABEAN HALL, DARLINGHURST

Začetek ob 7. zv.

Rezervacije: FB 1085

Odbor

Brez Naslova

Pavla Miladinovič

ALI SE PISMONOŠE ZAVEDAJO, kakšno važno vlogo igrajo na svoji vsakdanji poti v drami našega življenja? Ali se zavedamo tega mi in znamo ceniti njihov trud?

Meni je vse to prišlo v živo zavest zlasti pred letošnjim božičem. Mislim, da je to čas, ko vsakdo kaj posebnega pričakuje. Moje letošnje predbožično pričakovanje se je stopnjevalo do razbolelosti. Stalno so me spremljale tiste besede, ki sem jih bila zapisala za MISLI: "Kako povezala bi rada v blage ljubezni misli bratom v Novo leto..."

Nekaj dni pred božičem so se moje želje začele uresničevati...

Pismonoša je pogosto zažvižgal na svojo usodno piščalko in njegov žvižg se mi je zdel dolg, kakor da je namenjen samo meni. Nisem čakala, da bi vtaknil pošto v predalček, brž sem bila pri njem.

"Happy?" me je vprašal in mi vrgel lep šop božične pošte.

Z vseh krajev Avstralije so prihajali pozdravi in voščila. Pisali so mi rojaki, ki sem se morda kdaj le za pet minut z njimi srečala. Tudi taki, ki jih nisem še nikdar videla in najbrž ne bom. Ne najdem besed, da bi izrazila svoja čustva. Teh vrstic se poslužujem, da se vsem prav iskreno zahvalim in želim obilo sreče in zadovoljstva.

Nekaj moram pa prav posebej povedati.

Spet je zažvižgal pismonoša in spet sem bila takoj pri njem. Med voščilnimi karticami in računi in čekom je bila nekakšna brošura ali kaj, na ovitku pod poštnim ovojem sem videla oglas avstralske banke. Bom že pogledala, sem si rekla, ko vse drugo pregledam. Odložila sem in nazadnje pozabila na pošiljko. Opravki.

Proti večeru sem mimogrede naletela na stvar, ki se mi je na prvi pogled zdela kot nekaj cenik. Le kdo spet nekaj ponuja? Vzajem v roke in na svoje začudenje zagledam na ovoju: M I S L I...

V hipu je bil ovoječek pretrgan in — v roki sem držala naš list v "novi obliki in novi obleki". Da, res, tako nam je bil napovedal urednik, pa tako popolnoma prenovljenih MISLI nisem pričakovala. Skoraj se mi je zazdelo vse skupaj kot dobra urednikova potegavščina. Pa me je takoj minilo neresno razpoloženje, ko sem MISLI odprla in preletela stran za stranjo.

Zdaj bi najrajši o vsaki strani kaj spregovorila. Materino pismo, članek dr. Zurca, tako lepo! Vdove Lojzke božični večer — ta črtica me je pretresla do dna duše. Prišlo mi je ponovno do zavesti, da smo Slovenci med izvoljenimi narodi, ko smo tako blagoslovljeni s trpljenjem.

Dolgo sem gledala sliko "našega" Tabora. Naj naš dosti potujoči g. Maček le še bolj globoko porbrska v skrinjo svojih spominov in nam še kaj pove s svojo toplo domačo besedo.

Pismo ge. Uljaničeve naj bi bilo v opomin vsem mlačežem in tistim Slovencem, ki mislijo, da lahko žive brez povezanosti s svojim rododom. Pa bo že tudi zanje prišel čas, da si bodo zaželeli slovenske besede!

Še in še bi kaj zapisala, kako mi je bilo ob branju te številke. Pa saj veste — urednik skopari s prostorom. Z eno besedo: Vsega sem bila vesela, kar sem našla v listu, zakaj vse nam lajša najtežjo ljubezen — ljubezen prisiljenega izseljenca do domovine, ki jo je moral zapustiti.

IZ MATIČNIH KNJIG V SYDNEYU

Poroke

V St. Patricka cerkvi, Church Hill, sta se poročila 27. dec. Slavko Fabjan, doma v Batah pri Gorici, in Pavlina Fabjan, tudi od tam.

V St. Francis cerkvi, Paddington so se poročili naslednji pari:

Anton Mlinarič iz Gornje Bistrice v Prekmurju in Gizela Kolenko tudi od tam. Poroka je bila 14. decembra;

Alojzij Milostnik iz Ilirske Bistrice in Zorka Hromič iz Mrljan, Hrvatska; poroka 26. dec., zapel jima je Slovenski tercet;

Janez Godina iz šentjerneja in Rezika Kolenko iz Gornje Bistrice v Prekmurju; poroka 26. dec.:

Karl Simenčič od Sv. Andraža v Halozah in Ivanka Čeh iz Ptuja; poroka je bila 3. januarja s peto poročno sv. mašo, pri kateri je popeval Slovenski tercet. Bila je prva poroka z mašo, ki jo je doživel v Avstraliji p. Bernard. Naj bi lepemu zgledu sledili še drugi pari!

Janez Steble iz Frankolovega in Anica Marušič iz Podbresta, Hrvatska; poroka 3. januarja;

Franc Rožanec iz Vrtovelj pri Vremškem Britofu in Angela Stare iz Vodice na Gorenjskem; poroka 24. januarja.

Vsem naštetim zakonskim parom iskrene čestitke!

Krsti

Zakonca Alojzij in Magda šveговиč sta prinesla h krstu prvorojenca Igorja Alojzija na sam božični dan v Wentworthville, ker tam domujete boter in botrica pri Brkovčevih.

V Enfieldu sta Stanko Čebokli in Karolina, r. Muha svojega prvorojenca krstila za Peterčka.

Istotako v Enfieldu sta Anton Muha in Romana svojemu prvorojencu pri krstu dala ime Boris.

Iskrene čestitke vsem!

"Otiraj Bratovske Solze"

(S. Gregorčič)

Prejeli smo dvoje poročil, oziroma zahval, ki pričata, da si rojaki radi med seboj pomagajo, kadar koga zadene nesreča v eni ali drugi obliki. Naj bosta poročili objavljeni v spodbudno in dober zgled za bodočnost. — Ur.

Wollongong, NSW.

V božični številki je bil naveden dar rajakov ge. vdovi Levanič, podrobno poročilo je prišlo prepozno za tisto številko. Darovali so:

- £ 5-0-0: J. Klinar, C. Škofic, J. Brodnik, L. Drmota, R. Panovic;
- £ 3-0-0: A. Žičkar;
- £ 2-10-0: K. Mezgec, A. Ivančič, O. in E. Kocjan, V. Drmota;
- £ 2-10-0: Neimen., V. Todorovič, R. Žičkar, F. Žičkar, E. Žičkar, A. Pelko, S. Pevec, F. Žičkar, S. Žvab;
- £ 1-10-0: S. Heric, L. Urbančič;
- £ 1-0-0: B. Hvalica, V. Brodnik, M. Tomanič, J. Šimonka, A. Kosar, P. Kette, K.

TIPKA (konec s str. 14)

* Upam, da bo kdo drugi kaj napisal o odrski prireditvi melbournskega Slovenskega kluba. Osebnostno bi rad čestital režiserju Srečku Koširju in vsem igralcem, ki so nam s "Starimi grehi" pripravili prijetno popoldne. Vem, da bo lažje prirediti igre, ko bo enkrat stal DOM, lastno kulturno ognjišče, za katerega pa žal nekateri nimajo smisla. Občudujem vse, ki se kljub težavam nesebično trudijo za doseg skupnega cilja, in prepričan sem, da tako požrtvovalno delo mora uspeti. Korajžo, "Mr. Odesk"! Boste uganili, kdo je to? Tako kličejo na banki Lavkovega Marjana, načelnika odseka "Dom" SKM, ki funto za funto nosi na banko knjižico z imenom: Odsek Dom. S kakšnim veseljem bi Marjan še večkrat teklen na banko, ko bi segli v žep tudi vsi tisti, ki danes še stojijo ob strani!

* Na novega leta dan sem obiskal Balohovo družino v Riddell's Creek-u, ki je nedavno pogorela. Potrebujejo naše pomoči, saj jim ni ostalo drugo kot zemlja. Le trije dimniki štrle v zrak, edini ostanek nekdanje prostorne hiše. Toda nesreča Tonetu ni vzela veselja in korajže. V osmih dneh si je postavil barako in se noče premakniti s svoje posesti. Prav ima! Bil je res užitek, ko mi je razkazoval svoj svet, ki bi zaradi visoke in lepe lege ter s krasnim razgledom na mesto Melbourn postal lahko naša priljubljena izletna točka. — S tem zaključim za ta mesec.

Žičkar, A. Drole, S. Fatur, P. Arhar, K. Sedmak, E. Dekleva, I. Figar, A. Vekar, J. Gorupec, J. Alešič, D. in M. Furlan, K. Kreuch, V. Bedek, I. Pintar, Konrad, A. Šega;

Šil. 10-0: V. Čič, F. Drobež, V. Zadavec, J. Zohar, V. Vrtačnik, A. Wolf, Žičkar, Neimen, L. Horvat, J. Horvat, J. Kramar, J. Krmel, R. Lovišček;

Šil. 6-0: A. Smit, Z. Grženjak;

Šil. 5-0: L. Štimac, F. Vrh, V. Bogolin, F. Hžjan;

Šil. 4-0: J. Štefulj, A. Grželj. — Skupno: £ 88-12-0. — Por.

St. Albans, Vic.

Pošiljam ta dopis v imenu rojaka Antona Baloha, ki ga je zadela velika nesreča. Poprej je živel tu med nami v St. Albansu, nekako pred dvema leti si je kupil farmo 39 milj od Melbourn. Tam je živel z družino, ženo in dvema sinovoma. Dne 25. nov. mu je pogorela hiša na farmi iz neznanih vzrokov medtem, ko so bili Balohovi v gozdu pri podiranju dreves. Pogorelo je prav vse, da je družina ostala brez hrane, obleke, obutve... Hiša je bila sicer zavarovana, ker pa še ni bila izplačana, bodo najprej izplačali ostali dolg bivšemu lastniku, šele potem bodo Balohovi dobili kakih 100 — 200 funtov... To je pač ostanek dolga. Tukajšnji rojaki smo nesrečni družini za prvo silo priskočili na pomoč z darovi, da bodo imeli vsaj kaj za pod zobe o praznikih.

Družina Antona Baloha se najlepše zahvaljuje vsem darovalcem, pa se tudi lepo priporoča še drugim, da bi jim kdo stisnil kak funt še po tej objavi. Darovali so:

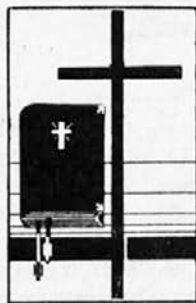
£ 2-0-0: Ivan Erjavec, Jože Vah;

£ 1-0-0: Franc Krajnc, Franc Lah, Ign. Lipic, L. Omahen, Jože Podboj, Ludvik Tušek, Jože Jakob, Ivan Cerkvenik, Pavle Brodej, Stane Debevc, Martin Čebin, Gvido Florenini, Stan-ko Zitterschlager, A. Sokler;

Šil. 10-0: Karlo Zorjan, Anton Furjan, Adolf Vadnjak, E. Čar; Tovornik 6 š., Bobek 5 šil. — Skupno — £ 20-11-0. Vsem najlepša hvala in Bog povrni! — Jože Vah.

Pripis uredn.: Naslov pogorele družine je: Anton in Cecilija Baioh Sandy Creek Rd., Riddell, Vic.

Toplo jih priporočamo še drugim blagim srcem.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

KATOOMBA * ROMARSKI IZLET * KATOOMBA
NEDELJA, 15. FEBRUARJA, PRVA POSTNA

Da ustrezemo želji

Po lanskih treh uspešnih romanjih smo slišali željo, da bi kdaj poromali tudi "kam ven". Poskusimo torej z romanjem v Katoombo, ki ni preveč daleč, leži sredi slavno znanih Blue Mountains.

Od postaje v Kattombi do cerkve (St. Canice, edina katoliška cerkev v Katoombi), je pešhoje 7 minut po Katoomba Streetu.

Spored pobožnosti

Romarška pobožnost se bo pričela ob 11:30 dop. s sveto mašo in pridigo. Pred mašo bo priložnost za spoved, po maši križev pot s petjem (ker bo že postni čas.)

Po verkveni pobožnosti bo dovolj časa za ogled kraja, ki je zelo zanimiv in je sploh znana izletna točka.

Kako bomo potovali?

Najbolje je seveda iti z avtomobili.

Kdor ne more z avtomobilom, naj vzame vlak.

Ob nedeljah dopoldne vozita iz Sydneya v Katoombo samo dva vlaka. Enega ali drugega lahko vzamete na naslednjih postajah ob času, kakor tu povedano:

Sydney (Central)	8.27	in	8.58
Strathfield	8.39	in	9.10
Parramatta	8.51	in	9.21
Blacktown	9.01	in	9.32
St. Mary's	9.11	—	—
Penrith	9.19	in	9.50
Katoomba	10.27	in	11.08

V Sydney se pa vračajo vlaki v naslednjem redu:

Katoomba	3.37	—	4.33	—	5.37	—	6.55	—	8.26	
Sydney	..	5.40	—	6.40	—	7.40	—	9.03	—	10.30

Torej za povratek dovolj izbire.

MOLITVENIKI

"Večno življenje" imamo v zalogi v dvojni opremi: v platno vezano stane 1-0-0, v usnje vezano 1-6-0. Lahko takoj postrežemo.

Posebna navodila za romarje

Katoomba leži precej visoko v hribih in vreme je precej nestalno. Za vsak primer vzemite s seboj vsaj površnike.

Za prigrizek takoj po pobožnosti imejte kaj s seboj, pozneje si na izletnih točkah lahko postrežete v restavrantih.

Če bo večja skupina romarjev, ki ne bodo imeli priložnosti iti na izletne točke z avtomobili, bomo najeli skupni bus, ki bo končno odpeljal skupino na postajo po skupnem dogovoru.

Avtomobilisti naj nikar ne odlašajo odhoda na pozen večer, ker bo promet takrat težak.

Preskrbite si vozne listke poprej

Vozne listke je bolje kupiti nekaj dni poprej, ne zadnje minuto. Povejte pri "booking" oknu, s katerim vlakom se nameravate voziti tja grede.

Kupite si "return" listek, ki stane iz Sydneya:

1. razred 32/2;

2. razred 22/2.

Vsi DOBRODOŠLI in na svidenje v Katoombi v nedeljo 15. febr!!

DOPOLNILO K "MATICI MRTVIH"

FRANC HAFNER, samski, 25 let, iz Škofje Loke. Prispel v Avstralijo 25. dec. 1957. Smrtno se je ponesrečil v gozdu 30. marca 1958. Pokopan v Mansfieldu, Vic.

CIRIL DUJMOVIČ, samski, 33 let, doma bliž Postojne. V Avstralijo prišel 1952. Smrtno se je ponesrečil z avtomobilom. Pokopan 24. nov. v Mansfieldu, Vic.

MIRKO PAVLJIN, samski, 30 let, doma v Trnovem na Krasu. V Avstralijo prišel 1951. Neki Avstrellec ga je ustrelil 1956. Pokopan v Tumut, N.S.W.

FRANČIŠKA URŠIČ, poročena, 50 let, doma iz Hrasta pri Metliki. Prišla semkaj 1950. Po dolgi bolni umrla 1.1955. Pokopana v Tumut, N.S.W.

MATIJA MARTINEK, poročen, 74 let. Umrl v Sutherlandu, N.S.W. 23. okt. 1958. Zapušča vdovo in hčerko.

MAKS VANOŠEK, samec, 27 let, doma iz Štajerske, smrtno ponesrečen z avtomobilom 12. dec. 1958 v Newcastleu, N.S.W. Pogreb 15. dec. istotam.

JOŽE ŽIVIČ, samski, 22 let, iz Bistrice ob Sotli, nekaj nad leto dni v Avstraliji. Umrl v avtni nesreči na poti v Bonegillo 25. dec. 1958. Pokopan na slov. keilorskem pokopališču, Vic., 28. dec.

V ZELEZNA ZAVESA NEKDAJ IN DANES

IDEJA O ZELEZNI ZAVESI JE postala popularna l. 1947. Takrat jo je začel rabiti Churchill, z njim pa politična javnost po vsem svetu. Vsebovala je v bistvu dve predstavi: zveze med svobodnim in komunističnim svetom skoraj ni. Poročila o razmerah v komunističnem svetu so tako redka in pičla, da si človek tudi pri najboljši volji ne bi mogel ustvariti niti približne slike o dejanskem življenju podjarmljenih narodov. Na drugi strani tudi narodi pod komunistično diktaturo niso mogli imeti prav nobenega pojma, kako se nam godi v svobodnem svetu. Druga predstava je obstajala v tem, da smo verovali — in navadno imeli prav —, da se ljudem za železno zaveso godi tako slabo, kot še nikoli v zadnjih par stoletjih, in da ni nobenega upanja, da bi se kdaj obrnilo na bolje.

Železne zaveso v takem smislu ni več, razglodal jo je čas.

I.

Kako zelo se je razrahljala železna zavesa na jugoslovansko-laški meji, smo videli zadnjič iz Gorice. Slovencem v Italiji niso razmere v Jugoslaviji, posebno pa v Sloveniji, nobena tajna. Vsak ima skoraj dnevno priliko, da dobi podatke o zadevah v Sloveniji, ki ga interesirajo. Lahko zve ne samo o dogodkih, ki so recimo javna tajnost; ako ima srečo, zve tudi lahko, kako živi in kako se počuti slovenski "novi razred", ki se praviloma zmeraj rad skriva pred domačo javnostjo. Mislimo, da železna zavesa ni nikjer tako zrahljana kot ravno na Primorskem in morda tudi na štajerskem in Gorenjskem, kar pa ne dovoljuje zaključka, da ni naluknjana tudi drugod, od Makedonije pa gori do rusko-finske meje. Ne mislimo pri tem samo na Poljsko. Tam je morda še bolj zrahljana kot v Sloveniji, toda o tem nimamo prave slike, kajti med Poljsko in svobodnim svetom ležita komunistična Vzhodna Nemčija in češka, ki spadata med tiste satelite, ki so ostali najbolj verni stalinistični liniji.

II.

V mislih imamo Litvo. Litva ni navaden satelit kot so na primer Albanija, Bolgarska ali Rumunija. Rusi so jo nasilno anektirali in spremenili v eno USSR republik. Dolga leta je bila dejansko popolnoma zaprta za svobodni svet. Še celo tisti izvoljenci, ki so smeli obiskati Rusijo, niso smeli iti v Litvo.

Danes je položaj drugačen. Imamo izvirno poročilo litvanskega begunca, ki se poklicno bavi s študijem zveze med Litvo in svobodnim svetom. Poročilo nam pove to-le:

Litvanski begunci lahko svobodno dopisujejo s svojci v domovini. Cenzura sicer pregleduje pošto, toda konfiscira malo, in kar je važno, ne preganja tistih, ki so v zvezi z rojaki v tujini. Ravno tako se vrši pošiljanje paketov brez ovir. Motijo samo visoke carinske postavke, druge škode ali težav prejemniki paketov, v Litvi nimajo. Pisemski in paketni promet se odvija brez zamud ali zadržkov. Izključena iz tega prometa je seveda politična propaganda. Ta je kaznjiva.

Zaživela je zopet litvanska kultura. Litvanci imajo zopet svoje kulturne in znanstvene časopise, ki pišejo dosti svobodno. Za pravilo pa velja, da napravijo diktaturi ob začetku in koncu nekaj poklonov. Bralci so že tako navajeni, da kar nevede preskočijo dotične odstavke v spisih. Tiskovna "svoboda", gre še celo tako daleč, da litvansko domače časopisje lahko polemizira z begunskimi listi, polemika mora ostati na liniji, toda bralci hitro razumejo, za kaj gre.

Litvanci so si opomogli tudi v družabnem pogledu. Zbirajo se okoli cerkve, sestajajo se na družabnih in družinskih slavnostih. Zanimivo pri vsem tem pa je, da se izogibajo ruskih prišlekov, ki jim je te vrste družabni bojkot zelo neprijeten.

V gospodarskem oziru se Litvancem ne godi ne bolje ne slabše kot Rusom.

Koko je prišlo do takih sprememb?

Po Stalinovi smrti je takratno kolektivno vodstvo v Kremlju obsodilo stalinistične metode, obenem pa vzelo tajni policiji kontrolo nad partijo, državo in vojaštvom. Ti ukrepi niso koristili samo članom partije, ampak tudi delovnemu narodu. Tajna policija je izgubila sloves, da je vse-mogočna, ljudje so začeli v Litvi svobodneje dihati. Komunistični režim sicer ni popravil stalinističnih napak, ampak vsaj nadaljeval jih ni.

III.

Kakor je v Litvi, tako je verjetno v vseh ostalih satelitskih državah, ako izvzamemo balkanske satelite. Vse to pove, da so stiki med komunističnim in svobodnim svetom dandanes že neprimerno živahnejši, kot so bili na primer l. 1947. Obenem so se zboljšale tudi življenjske razmere in se razvijajo v znamenju gesla: komunistična partija naj kar ima monopol v politiki, na ostalih področjih pa naj da narodu tudi vsaj malo besede. Partiji se sicer zavedajo nevarnosti, ki jih nudi tak razvoj, toda pomagati si ne znajo. S pritiskom ne dosežejo ničesar, ker ljudje že vedo iz skušnje, kako se pritisku lahko izmakneš, vsaka druga pot bi pa samo škodovala komunistični diktaturi.

"Ameriška Domovina"

Z VSEH VETROV

BERLIN IN Z NJIM NAPETOST med Vzhodom in Zahodom se umika v ozadje, tako je podobno. Zahteva Kremlja, da se morajo zahodni zavezniki najkasneje v 6 mesecih umakniti iz Berlina, že popušča. Zahod je pokazal zobe, Kremelj se ne da rad ugrizniti, zato že gleda okoli, kje bi se odprla nova priložnost za kak nadaljnji zapetljaj. Nekateri ga pričakujejo v Južni (latinski) Ameriki, drugi celo v Antarktiki. Sovjeti bodo pa morda dregnili v kako sršenovo gnezdo, ki trenutno nihče ne misli nanj. Bodo že kaj iztaknili, samo da svetu ne zmanjka opravkov pri mešanju godlje.

BERLINSKO VPRAŠANJE je po mnenju nekaterih nastalo tako: Kremelj se je bal, da bi v Vzhodni Nemčiji spet utegnilo priti do kakšnih rabuk kot pred leti, ko je že tudi Vzhodna Nemčija nekam "po madžarsko" rogovilila. Ponovitev kake vstaje bi bila nevarna. Zato je Kremelj hotel "svojim" Nemcem napraviti poseben poklon in izigrati v njihove roke — Berlin. To bi bila seveda odlična politična poteza, ki bi Nemcem dokazala, kako so jim Sovjeti naklonjeni. Če se pa namera ne bo obnesla, naj Nemci vidijo, da mednarodni položaj za kaj takega še ni dozorel, in naj se ne jeze na Moskvo, ki bi rada, pa ne more... Če je ta razlaga pravilna, bo "berlinsko vprašanje" z dnevnega reda dosti prej kot po 6 mesecih.

ANASTAS MIKOJAN je trenutno sovjetski mož številka dve. Hruščev mu baje iskreno zaupa. Poslal ga je v Ameriko, dasi bi bil rajši sam šel. Baje ta obisk nima političnih namenov, samo trgovske. Ameriški kramarji so precej navdušeni nad obiskom in pogajanji, tudi iz uradnih krogov in iz vrst ljudstva ni opaziti dosti odpora. Demonstrirajo zoper Mikojana zlasti Madžari in še nekateri od povojnih vseljencev. Predsednik Ike je sicer pozval ameriško javnost, naj se dostojno vede do obiskovalca, sam je pa v svoji novoletni poslanici senatu in kongresu brez ovinkov izjavil, da ne verjame nobenemu dogovoru s Sovjeti, ker njim nobena pogodba ni kaj več kot — kos zavrženega papirja.

TITOVO POTOVANJE po Vzhodu, tja do Indonezije, je sprva zbudilo v svetu nekaj pozornosti in ugibanja. Bilo je vprašanje, kako bodo Titovi "prijateljski obiski" v raznih prestolnicah ugajali Moskvi. Potem dolgo ni bilo kaj prida slišati o uspehih ali neuspehih potovanja. Le iz indonezijske prestolnice je bil glas, da sta Tito in Sokarno poslala v svet neke oklice. Potem je spet vse precej utihnilo. Je preveč drugih pozornost vzbujajočih zadevščin širom po svetu.

DRŽAVA CALIFORNIA v Severni Ameriki je

imela javno glasovanje, ali naj privatne, zlasti katoliške šole, plačujejo davek ali ne. Glasovanje so izsilili sovražniki katoliških šol, ki so dovolj števili, da so pritisnili na vlado in zbrali dovolj podpisov za razpis glasovanja. Potrošili so ogromno vsoto denarja za agitacijo, toda pri splošnem glasovanju so propadli 2 proti 1. Privatne šole torej ostanejo davka proste še tudi nadalje. Gotovo bodo pa fanatiki še poskušali to svobodo odpraviti, čeprav v nobeni drugi od 49 držav v ZDA tega ne skušajo.

AVSTRALSKE NOVEMBERSKE VOLITVE so napravile precej politične hude krvi, ki se še vedno ni ohladila. V predvolilnih bojih je igrala precejšnjo vlogo Demokratska Delavska Stranka (D.L.P.), ki se je nedavno ločila od Avstralske Delavske (A.L.P.), češ da ta igra v roke komunistom. Še vedno ugibajo, če je zmago liberalcev pripisati nastopu D.L.P. ali ne. Liberalci dokazujejo, da bi bila zmaga njihova tudi brez nastopa D.L.P. drugi sodijo drugače. Drugo vprašanje, ki še vedno "ni rešeno", kali, je to: Kakšno vlogo so igrali ob volitvah katoliški škofje? Labouristi pod Evattovim vodstvom so pred volitvami na vso moč skušali naprtiti D.L.P. — klerikalizem. Kardinal v Sydneyu je molčal. Če on molči, bodo še drugi, si je menda mislil Evatt in šel napraviti jako nerodno politično potezo. Izdal je brošuro z apelom na katoličane, naj slede kardinalu, ki očitno ni za demokratsko stranko, in volijo labouriste. Brošuro so delili v Victoriji celo pred cerkvami po nedeljskih mašah. To je moralo izzvati nadškofa Mannixa v Melbournu, da je javno obsodil te vrste kovanje političnega kapitala. Seveda je nato Evatt obtožil nadškofa, da se "meša v politiko" in katoličanom "naroča", kako naj volijo. Najbolj prav je zapisal melbournske THE CATHOLIC WORKER, ki sicer ni kako Mannixovo glasilo, piše pa po pameti. Zaključil je: Če hoče Evattova stranka še kdaj voditi Avstralijo iz Canberre, bo morala pač še kaj drugega ukreniti, zgolj zmerjanje Mannixa ji ne bo izgladilo poti do vlade.

DESETI PLANET v našem osončju je postala sovjetska raketa, ki je odletela v vsemirje pred nekaj tedni. Baje je bila namenjena na luno, pa je zgrešila cilj, odletela dalje in sedaj kroži okoli sonca z našo zemljo in drugimi planeti vred. Dosedanji "sputniki" so ostali pri zemlji, zato je uspeh te sovjetske rakete nekaj vse večjega. Kako dolgo bo raketa "planetarila" v vsemirju, je stvar ugibanja. Nekateri mislijo, da se bo kmalu utrudila in nekam padla, čuje se pa tudi mnenje, da utegne zvleči nase doberšno mero "vsemirskega prahu" in se počasi odelbiti. To bi jo držalo tam gori kar za zmerom in kar naprej bi se "debelila". Nekoč bi postala tako velika, da bi zmedla

sedanje ravnotežje med planeti in soncem — zgodilo bi se, da bi začele "zvezde padati z neba"... Bomo videli, je rekel ta slep, mi pa še tega ne moremo reči, zakaj zgodilo se bo, če se bo, šele po nekaj milijonih let. Za enkrat še lahko mirno spimo.

"KATOLIŠKI MISIJONI", krasen mesečnik, ki izhaja v Argentini, prinaša v letošnji novemberski številki pisma bogoslovcev Kitajcev, Vietnamcev, Indijcev in Afričanov, pa tudi njihove slike. Pisma so namenjena slovenskim dobrotnikom v Ameriki in Kanadi, ki so te bogoslovce v tujem svetu posinovili in jim s svojo podporo omogočajo študij na prelepi poti do tartarja. Pisma je zbral in v slovenščini objavil prof. Geržinič. Ginljivo branje so ta pisma in v bralcu zbujejo hvaležnost do rojakov, ki toliko žrtvujejo za uspeh misijonske misli po poganskem svetu. List Kat. Misijoni stane en funt za eno leto. Zastopnik za Avstralijo je Franc Vrabec, Archbishop House, West Tce, Adelaide, S.A. Kdor bi želel dobivati ta list, naj se obrne na g. Vrabca. Močno priporočamo.

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Dragi otroci! Gospodična Neva nič več ne piše. Ko je odšla iz Avstralije, smo mislili, da se bo kmalu vrnila. Tudi sama ni za gotovo vedela, če ostane tam ali ne. Zdaj smo zvedeli, da "je sledila klicu srca" in se je tam poročila.

Nam vsem je žal, kajne, otroci, da smo izgubili gdično Nevo pri MISLIH. Vendar ji izrekamo iskrene čestitke in željo, da bi bila njena nova pot skozi življenje kar mogoče lepa in s srečo posuta. Zahvaljujemo se ji za trud, ki ga je med bivanjem v Avstraliji posvetila našemu listu in vam, dragi otroci!

Zdaj nimamo nobene "Neve", ki bi skrbelo za naš Kotiček. Urednik sam pa ne zna pisati takih povestic kot jih je znala Neva. Zato bo moral iz kakih knjig kaj prepisati, da boste imeli še nadalje svoj Kotiček v MISLIH. Za danes — ko je zdaj predpust — naj sledi narodna pripovedka o Pustu.

To moram še tudi povedati, da bi bilo zelo prav, če bi spet kdo od vas prijel za pero in nam poslal kakšno pismo... Ur.

Pust ali Kurent

V starih časih je živel na svetu tudi Kurent. Dasi je uganil marsikako burko ter celo smrti in hudobcem nagajal, vendar prebiva tudi on v nebeškem kraljestvu — pa to je seveda samo pravljica.

Kurent je služil pri bogatem kmetu celih sedem let. Prislужil si je sedem denarjev in eno suknjico. Ko je dokončal to službo, se je napotil

po svetu. Koder koli je hodil, je vpil:

"Sedem let sem služil, sem sedem belih denarjev zaslužil in eno suknjico."

Srečavali so ga berači in Kurent jim je kmalu ves denar razdal. Končno mu ostane samo še suknjica. Ali glej, prosim ga je za mili dar še en berač, ki je bil sam Gospod Bog. Ker pa Kurent ni imel nobenega denarja več, mu je dal suknjico.

Nazadnje je Kurent moral umreti. Sveti Peter ga ni pustil v nebesa, pa toliko mu je vendar dovolil, da je smel skozi odprta vrata malo pokukati v nebesa. Zelo lepo se je zdelo tam Kurentovim očem.

Kurent je bil zvit človek, čeprav dobra duša. Izrabil je priložnost, ko so bila vrata malo odprta, in je vrgel svoj klobuk skozi odprtino v nebeški dvor.

Potem je prosil svetega Petra, da bi smel iti klobuk pobrati. Sveti Peter ga je pustil noter. Ko je pa že bil v nebesih, se je vsedel na klobuk in rekel:

"Bog je dal ljudem tako pravico, da sme vsak na svojem sedeti."

Sveti Peter si ni vedel pomagati, ker je Kurent resnico povedal. Moral ga je pustiti tam — in tako baje še danes Kurent sedi v nebesih na svojem klobuku.

Kadar boste tudi vi prišli v nebesa, otroci moji, pa pogledjte in nam sporočite, če je vse to res. Bojim se, da ni bilo vse tako. Pravljica je pa vendar lepa, kajne?

PISMO MOJI ZLATI BOTRI

Draga moja dobra botra, ki boste obhajala svoj rojstni dan dne 29. januarja, bodite pozdravljena! Bog Vam daj veliko sreče in blagoslova še mnogo let, da bi bili zdravi in veseli. Tudi želim, da bi še kdaj k nam prišli in se veselili z nami. Naj Vas nobeden Vaši znancev ne pozabi na Vaš rojstni dan, saj ste ena najboljših mamic, kar jih poznamo — moja dobra botra gospa Čarova iz Viktorije. Tudi moja mama in brat Vam voščijo vse najboljše, jaz pa Vam pošiljam sto poljubčkov. Vaša

Marija Hodalj, Ingleburn, NSW

Pismo

NARTE VELIKONJA

(Konec)

Mož je zopet prenehal s pisanjem, tesnoba, muka in bolečina je bila prevelika, moral je govoriti, moral se je slišati, kajti zdelo se mu je, da se nagiba strop, da se mu nekaj trga v duši:

"... In zdaj bi bilo še prestati, Marija, dokler je gospod tukaj. Ž njim se razumeva, a potem se ne bi umeli in sčasoma nam bi še morda sploh prepovedala govoriti, česar ne bi umela. In to bi bilo hudo in bridko", je dejal. — "Kaj misliš, mati, tako zamišljeno?" je pristavil. — "Moj Bog!" je vzdihnil, "kako naj ji odkrijem, kako naj ji povem, da ne umre?"

In gorko usmiljenje mu je tiščalo solze v grlo in zapiralo glas.

Takrat je žena vstala, stopila k njemu in ga pobožala po licu, po laseh in roki in mu dejala rahlo, kakor bi tešila drobnega dečka, kakor bi bila mlada deklica neporočena:

"Ti, molči o tem; jaz vem vse! Molči, ubogi moj mož!"

"Kaj veš?" Starec je osupnil, se stresel, kakor bi ga bila prešnila iskra in se zgrozil: "Kaj misliš, kaj misliš, žena?"

"Ne taji, trpiva rajši oba, nosiva rajši oba. Oba veva... — In zakaj bi se mučil, zakaj bi se mučil, zakaj bi se trpinčil, ko vem vseeno, da ti je hudo, da te boli. In glej," ga je božala, "in glej, trideset let sva živela in trpela skupaj, pa bi še zdaj ne..."

"Kako upaš kaj takega," se je prvi hip branil starec ves ginjen. Beseda se mu je tresla. Prijel jo je za velo, raskavo roko in jecljal: "O, ti si, ti si... ti vidiš v človeka, žena! In trpiva oba, moliva oba, nosiva oba, žena, oba... "Stisnil ji je roko, povlekel jo rahlo za seboj, objel jo, kakor bi bila mlada deklica, pritisnil jo v strašni bolečini, ki je divjala v njem, k sebi in dejal: "Žena... "Boječe in preplašeno ji je zrl v ljubeznipolne oči, njeno vdano lice in njen mirni obraz. "Žena," je ponovil. "Janeza, Janeza... Žena, sama bova; Janez je padal, se ne vrne več..."

Z grozo v očeh je stmel v njen prepadli obraz; žena se je krčevito stresla in obstala mirna z nepopisnim izrazom okoli usten. Mož je pozorno in brez najmanjšega diha zrl v njene oči. Par hipov je to trajalo, nato mu je zrdknila na prsi — kar se je zgodilo potem, ni bil ne krik, ne jok, bila je zadušena boleost, ki je hotela vpiti, kričati, nekaj raztrgati, pa je vse ostalo v grlu, v srcu, v

prsih, ker je bilo prestrašno, da bi moglo na dar, ker je vsebovalo toliko gorja, groze, bridkosti in bolečine, da je zamrlo, se zadušilo, preden je prišlo čez ustnice. Čez majhen hip so se ji ustnice blaženo nasmehnile, tako mladostno blaženo, da se je Urbanu napravila za hip omotica.

"In pisma ne bo mogel pisati..." je dahnila in omahnila nazaj. Mož se je zavedel in planil pokoncu. Nji so pa odpovedale roke in noge. Zlezla mu je pred noge, dvignil jo je ves bled in prepaden, položil jo na posteljo, močil ji senci, klical po imenu, poslušal sree; vse mirno, vse blaženo, tako sveto mirno, sveto blaženo... Smehljaj, poln sreče, je ležal na njenem obrazu, tako neizrečeno mladosten je bil njen obraz, kakor na dan poroke: bel, nekoliko izmučen, a mladostno navdahnjen, kakor na dan Janezovega rojstva.

Starec je obsedel topo in nemo, sam osamljen na stolu pri njenem zglavju, sam osamljen na širnem božjem svetu. Vse mu je bilo nerazumljivo, daljno, kakor grozen sen, kakor prestano trpljenje, kakor pripovedovana groza. Sedel je ob njej, strmel v njen obraz in se ni mogel domisliti, kaj vse to pomeni, si ni mogel razložiti, kaj se je zgodilo.

Njen mladostni obraz se je smehljaj, kakor na dan Janezovega rojstva. Dobro se je Urban spominjal, kako ga je takrat utrujena, a srečna pogledala, poklicala ga rahlo k sebi, odgrnila dete ob sebi in dejala: "Urban, to je tvoje in moje!" In zdaj je bil na njenih ustnih isti izraz, isti smehljaj, ista sreča...

Čez dolgo uro je šel h konjem. Zdelo se je, kakor da prihaja s pokopališča. Rahlo je zaprl vrata za seboj: "Spi," si je dejal. "Le naj spi; trudna je, Moj Bog," si je rekel, "ali res spi? Pokukal je nazaj v sobo, rahlo poklical, pozorno položil prst na usta in poslušal. Nato se mu je zopet nekam mudilo, hitel je naglo h konjem. Žrebiček je veselo skakal v kotu, Urban ga je pogladil po čelu in dejal: "Ti si bil bolan!"

Potem je sedel na stol v kotu in se čudno zamislil. Videlo se je, da bi nekaj rad razumel, da bi se nečesa rad domislil. "Kam sem dejal?" Vsaj zdelo se mu je, da je nekaj nekam skrnil, da zaman išče, da se zaman trudi. "In ti, Pera," je dvignil glavo, "in ti Pera, bova šla po gospoda?" Ob teh besedah je obstal, zmajal z glavo: "Da, da, in gospa ne razume, o, gospa ne razume..."

Zdelo se je da nekaj posluša, da nekoga pričakuje, nato se je stresel, vzpel pokoncu, opotekel se in zahropel: "Vse je mrtvo!"

Konji so prestrašeno strigili z ušesi in sočutno gledali vanj. On pa je stopil k Mišku, ga prijel za grivo in zašepetal: "Vse je mrtvo! Ali razumeš?" Miško ga je zvesto pogledal z zdravim očem

(Konec na ovitku)

LEGENDA O DEKLICI, ki je prerada plesala

Ksaver Meško

To črtico je napisal Meško leta 1924 in jo objavil v MLADIKI, ki je izhajala v Celju. Njegovi prijatelji s Primorskega so mu pravili, kako se v Primorju po laiki zasedbi opaža porast plesnih prireditelj, ki so za mladino nevarne v moralnem in narodnostnem pogledu. Finžgar, urednik MLADIKE, je črtico objavil v februarju — mesecu pustovanja in plesov... Ur.

DAVNO, DAVNO SE JE DOGODILO TO, v tistih časih, ko je še hodil po svetu s svojim zvestim spremljevalcem svetim Petrom Gospod, da je videl, kaj in kako se na svetu godi, da je tu kakšnemu potrebnemu pomagal, tam koga zaradi njegovih hudobij ali lahkomišelnosti kaznoval in ga s tem morda na pravo pot napeljal.

V tistih davnih časih je živela deklica, ki je za smrt rada plesala. Bila je čedno in pošteno dekle, tudi molila je rada in v službi je bila zvesta in delavna, da ji ni bilo nič reči; le ples jo je motil, ples ji je bil nad vse na svetu. Ob plesu je kar pozabila na dom in na pravi čas, kdaj bi bilo treba iti domov. To je bila njena najhujša napaka, zaradi nje je morala od gospodarja in gospodinje slišati marsikatero grenko in jo molče požreti.

Z leti je veselje do plesa raslo in raslo. Še bolj se je razvilo in razbohotilo, ko je prišla deklica iz tesnih in siromašnih razmer v službo v bogato kmečko hišo, kjer je bilo mnogo dela, pa ni primanjkovalo jela, kakor le prepogostoma v rojstni hiši.

Prigodilo se pa je, da se je dekle neke poletne nedelje spet zakasnilo na plesu. Že se je sonce pomikalo proti zahodu, ko je hitela domov. In je bila v hudih skrbeh, kaj bosta spet rekla gospodar in gospodinja. Še sladkorčki in razno drugo rdeče in rumeno pecivo, ki so ji ga plesalci nakupili, je ni nič veselilo in ji ni moglo pomiriti hudih srčnih skrbi.

In v teh skrbeh urno stopajoči po prašni cesti prideta naproti dva tujca, eden starejši z že osivelo brado, drugi mlajši, zelo lep, resen in dostojanstven. Videlo se jima je, da imata že dolgo pot za seboj: vsa prašna sta bila in težko sta sto-

P I S M O (konec)

som. Urban je sedel v jasli med Pero in Miškom. "Zdaj bom pri vas; sam sem, če me nihče ne razume, me vsaj vi, božje živalce, zlati prijatelji moji..."

In Urban je ponavljal te besede in vpraševal: "Zlati prijatelji moji, ali razumete?..."

pala. Deklici sta se zasmilila.

"Ti dekletce, daj, povej nama, kje bi mogla dobiti za noč prenosišče in kaj za pod zobe," jo je nagovoril starejši.

"Prenosišče? Tujci gredo navadno v gostilno. A nocej je polna. In nemirno bo tam vso noč — ples imajo."

"Slabo bo to," je zamišljeno zmajeval z glavo tuji mož. "In kje drugje ne bi bilo mogoče?"

"Kaj če bi prišla k nam? Eno sobico imamo prazno. Gospodar in gospodinja nista napačna. Seveda, precej daleč je še, dobre pol ure. Meni se prehudo mudi, da bi šli skupaj. Če prideta po cesti naravnost za menoj, kar prva hiša je, kadar prideta v vas. Vidim, da sta lačna in žejna — ali bi vzela do tedaj tele sladkoročke in pecivo? Rada vama dam. Kar prideta za menoj. Zbogom!"

Ni še bila daleč, ko je zaslišala glas starejšega:

"Deklica, dobro si nama storila. Poželi si, kadar prideš domov, kar koli hočeš, zgodilo se ti bo."

"Že prav, že prav, zahvalim", je hitela deklica, ki je le napol poslušala, ker jo je preveč skrbel dom. Taki čudni obljudi tudi ni pripisovala posebne važnosti.

Vsa vznemirjena in zasopla je pribežala domov. Pa je že zaslišala iz sobe godrnjavi glas gospodinje, ki je gotovo spet čakala pri oknu, kdaj se bo služkinja vrnila. "O ti lahkomišelná plesalka, pa si vendar prišla? Mislila sem že, da boš vso noč preplesala."

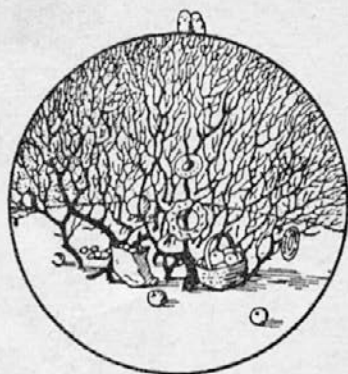
Sunkoma je odprla duri, vsa jezna stopila v vežo, kjer je deklica stala na pragu, vsa plašna in zmedena.

"Oh, ko bi se tudi ti kdaj zasukala in vsa hiša s teboj!" je tedaj nekako nehote zaželelo dekle in vzdihnilo samo pri sebi.

Pa še ni domislila želje prav do konca, že se je sicer počasna in neokretna, ker precej rejena hišna mati vrtela po veži, da so krila kar plehetela in frfotala okoli nje.

"Joj, joj!" se je prestrašilo dekle, ki je mislilo, da se je gospodinji nenadoma zmešalo, in je mimo vrtoglavo se vrteče plesalke stekla v kuhinjo. Pa je kriknila in kakor okamenela obstala na pragu: tudi v kuhinji je vse plesalo! V divjih vrtincih so se vrteli lonci, a čudno nobeden se pri tem vratolomnem vrtenju ni ubil; niti mleko, ki ga je bil eden loncev poln, se ni razlilo. Kakor najbolj poskočna dekleta so se vrtele burkle in grebljice. Tudi metle je bila popadla plesna blaznost, pa so vihrale in divjale po kuhinji, da je kar veter pršal od njih na vse strani in dvigal oblake prahu s tal. Tudi škafi so znoreli, se vrteli in poskakovali, da je bilo prav smešno. Celo stari in zelo zaspani muc, ki se je bil še pravkar smolil okoli loncev in premišljal, ali naj se loti mleka, se je postavil na zadnji nogi in plesal med lonci, burklami, grebljicami, metlami in škafi kakor naj srečnejši mlad ženin. (Konec prih.)

Navpično	Vodoravno
1 trpin	1 Triglav
2 I R O	5 Neva
3 let	8 prostor
4 verouk	10 Loren
5 Nil	12 Noe
6 vir	13 narod
7 Angela	15 oko
9 Slovenec	16 nebesa
11 oskrbnik	17 zabava
14 age	20 pevec
16 napori	21 MISLI
18 vol	23 ZDA
19 Judita	24 rum
22 iskra	28 sok
25 meč	29 učen
26 sin	30 Austria
27 kos	
28 sir	

PTIČKI SE ZENIJO

Rešitev so poslali: Milka Stanič, Ivanka študent, Jože Grilj in Cvetka Rener. Nagrado dobi Cvetka.

Zdaj ne vemo, ali ni zanimanja za križanke ali se reševalcem ne zdi, da bi pošiljali rešitve MISLIM. Kako bi se dognalo? Če ni zanimanja, ni vredno prinašati križank, kali?

NOVE UGANKE

1. Črke manjkajo

. . . i	porodnica
. . . n	moško ime
. . . a	moč
. . . a	mesec
. . . a	jeza
. . . t	član družine
. . . k	več kot podoben
. . . a	z njo prijemaš
. . . a	znan ognjenik
. . . a	žival

Če prav rešiš, izveš iz prve vrste od zgoraj navzdol, kaj zdajle delaš.

2. Kitica

RIM VIHARNO BRZI
v vojno za svetno oblast,
Musso brez glave drvi
v lastno in fašja propast.

To pesem je nekdo napravil pred leti. V prvi stici je skrito ime — koga?

3. Računska

Mati pokliče šest svojih otrok in jim reče: Na mizi je košek s šest jabolki, vsak od vas naj vzame eno.

Ko so vsi otroci dobili po eno jabolko, je eno še ostalo v košku. Kako je to mogoče?

To je kratko poglavje iz Meškove povestice SOSEDOV PETERČEK. Da se "ptički ženijo" o sv. Valentinu (14. febr.), menda "vedo" po vsej Sloveniji. Da bi pa od svojih svatb puščali otrokom darila kakor sv. Miklavž, menda ne vedo drugje kot v Slovenskih goricah, kjer se vrši ta povest. Kdor o tem kaj ve iz svojih spominov, naj napiše za naš list. — Ur.

"Stric, kdaj se ptički ženijo?"

"Na god sv. Valentina."

Bogsigavedi, kolikokrat sva po zimi (s Peterčkom) povpraševala strica kovača, kdaj se ptički ženijo. Tega dne sva se veselila prav posebno, tako skoraj kakor pametive — godu nedolžnih otročičev — ali velike noči.

Na dan sv. Valentina, na praznik ptičjega gostovanja, smo namreč šli otroci vsako leto, ako ni bil prevelik sneg, gor ob potoku in iskali v grmovju darov, ki so nam jih ptički tam pustili.

Vsakokrat je šel kdo odraslih z nami, navadno stric kovač, ki smo se ga najbolj oklepali in nas je najbolj razumel.

Kaj vse so nam pustile dobre ptičke v grmovju! Tu lepo pšenično štručko, ki se je kar tajala v ustih, v drugem grmu zavitek orehov, v tretjem škatlico ali klobuček sladkorja, fig, rožičev ali vsaj jabolk.

"Kako dobre so, da niso pozabile na nas! Toliko so nam pustile. A kdo peče ptičkom te kolače?"

"Vse dobijo iz nebes."

"A da so mislile tudi na nas?"

"Zato pa tudi mi njih ne smemo pozabiti in jih moramo v hudi zimi hraniti."

"In gnezd jim ne smemo razdirati", je pripomnil še ta in oni.

"Kadar bi imele spet gostijo, bi nam nikdar več ničesar ne pustile."

"Ne bomo, stric, ne bomo!"